

FRISTADEN ●●● FREETOWN

CHRISTIANIA

Peter Fallesen og Sulaima Hind

Peter Fallesen og Sulaima Hind

Fristaden
CHRISTIANIA
Freetown

Peter Fallesen og Sulaima Hind:
Fristaden Christiania
Christiania Freetown

Copyright © Forfatterne og Nyt
Nordisk Forlag Arnold Busck 2008

ISBN 978-87-17-04004-5

Forord af Erik CLausen

Tekster:
"Øje for øje", "Bånd", "Rum",
"Storby ro",
"Fillipensfornemmelse"
af Sulaima Hind

"Samfundets fjende nr. 1" af Grev Lyhne
"I adore you" af Ida Klemann
"Pusherstreet" af William Schiffer
"Christiania er en fed Fristad"
af Valentin Ibanez

Øvrige tekster af Peter Fallesen

Fotos og grafisk tilrettelægning:
Peter Fallesen

Oversættelse: Sofie von Hauch samt
Katja Holt Thuesen (Sulaima Hinds
tekster)

Forlagsredaktion: Joakim Werner

Reproduceret og trykt hos Narayana
Press, Gylling

Printed in Denmark 2008

Mangfoldiggørelse af indholdet af
denne bog eller dele deraf er i henhold
til gældende dansk lov om ophavsret
ikke tilladt uden forudgående aftale
med forlaget.

Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck A/S
Landemærket 11, 5.
1119 København K
www.nytnordiskforlag.dk
nnf@nytnordiskforlag.dk

Gennem mange år har det været min drøm at lave denne bog. jeg
vil gerne her takke alle dem der gjorde det muligt. Tak til jer der lod
sig interviewe og stillede op foran kameraet. Og til alle jer bag ka-
meraet der kom med gode råd, ros og rettelser... Tak til Christiania.
Og speciel tak til min familie for at bære over med at jeg har været
noget fraværende mens denne bog skulle laves.

Peter Fallesen

Sulaima Hind debuterede i 1997 med romanen Voxeværk, der ta-
ger udgangspunkt i forfatterens drukpunker gadeliv. Siden har hun
skrevet Dias, Ave Eva og Stafetten, og holdt diverse foredrag om
det utilpassede menneskes vej til integration. Ønsket om at udvide
sin egen og andres horisont går som en rød tråd gennem hendes
virke, så Sulaima er glad for via denne bog at kunne bidrage til et
mere nuanceret billede af Christiania.
Tjek evt www.sulaimahind.dk

Indhold

Christianias grundlov <i>Constitution of Christiania</i>	5	Traditioner. Juleløses jul <i>Traditions. Christmas for the Christmas-less</i>	114
Det er egentlig en mærkelig historie! Forord ved Erik Clausen <i>It is a curious story, really! Foreword by Erik Clausen</i>	6	Traditioner. Begravelser <i>Traditions. Funerals</i>	120
En gåtur på Christiania <i>A walk about Christiania</i>	11	"Bånd" <i>"Ribbons"</i>	123
"Storbyro" <i>"City Calm"</i>	29	Morgenstedet <i>The Morning Place</i>	124
Helga Nova <i>Helga Nova Juggler, musician and gardener</i>	30	Spiseloppen <i>The Food Flea</i>	128
Pusherstreet <i>Pusherstreet</i>	41	Musikloppen <i>The Music Flea</i>	132
"Pusherstreet" <i>"Pusherstreet"</i>	47	Den Grå Hal <i>The Grey Hall</i>	138
Carl Madsens Plads <i>Carl Madsen Square</i>	48	Operaen. Forsamlingshus og koncertsted <i>The Opera. Community and concert hall</i>	144
Politi og røvere <i>Cops and Robbers</i>	50	Maskebal <i>Masque ball</i>	150
"Øje for øje" <i>"Eye for an Eye"</i>	55	Marianne <i>Marianne</i>	156
Stjerneskipet <i>The Starship</i>	56	Arbejde på Christiania <i>Working in Christiania</i>	164
Det er ikke et Invita køkken <i>It's not your average modern kitchen</i>	64	"Rum" <i>Space</i>	177
Badehuset <i>The Bath House</i>	70	Kvindesmedjen <i>The Women's Smithy</i>	178
Mikkel Bayer <i>Mikkel Bayer</i>	76	Taz fra Australien <i>Taz from Australia</i>	182
"Samfundets fjende nr 1" <i>"Public Enemy No. 1"</i>	85	Kong Neptuns våde lussing <i>King Neptune's Wet Slap in the Face</i>	184
Byens Lys <i>City Lights</i>	86	Christianias børn <i>Christiania's Children</i>	188
Fællesmøde <i>Community Meeting</i>	88	"Christiania er en fed fristad" <i>"Christiania is an awesome freetown"</i>	191
Områdemøde <i>Quarter Meeting</i>	92	Børnehaven <i>The Kindergarten</i>	192
"Filipensfornemmelse" <i>"Pimplesensation"</i>	97	UdafRøret <i>UdafRøret ("Get Moving")</i>	196
Folkekøkken <i>People's Kitchen</i>	98	Morten <i>Morten. Carpenter</i>	202
Traditioner. Christianias fødselsdag <i>Traditions. Christiania's Birthday</i>	102	Les enfants perdus <i>Les Enfants Perdus</i>	210
Traditioner. Christianias julemarked <i>Traditions. Christiania's Christmas Market</i>	108	Graffiti på Christiania <i>Graffiti in Christiania</i>	212
		"I adore you" <i>"I Adore You"</i>	218

Christianias grundlov:

Enhver kan gøre, hvad han eller hun vil,
så længe det ikke tager friheden fra andre
til at gøre, hvad de vil.

Målet er at skabe et samfund, der hviler i sig selv,
og hvor man i fælles stræben
til enhver tid prøver at afværge den
psykiske og fysiske forurening.

Constitution of Christiania:

Anyone is free to do what they want,
As long as it doesn't infringe on the freedom of others
to do what they want.

The purpose is to create a society that rests in itself
and strives in a common effort
to ward off psychical and physical pollution.

Det er egentlig en mærkelig historie!

Der var engang for snart længe, længe siden et stort område i yderkanten af den mest slummede del af Christianshavn. Der lå der en kæmpe kaserne bag hegn, pigtråd, stakitter og volde – et kæmpe område af naturskønne arealer med vidunderlige godt byggede bygninger. Der trampede soldaterne rundt, et, to, et, to; officererne henslæbte en behagelig tilværelse i deres boliger på kasernen, vidst nok til en meget lav husleje. Det hed Bådsmandsstræde kaserne. Det var nu ikke fordi, soldaterne havde været i krig. Det hed sig, de skulle forsvare os, og deres ministerium hed også forsvarsministeriet og ikke krigsministeriet – der havde ikke været meget krig. I 2. Verdenskrig brillerede de mest ved passivitet og udleverede våbnene til tyskerne, men en af de sidste afgørende kampe mod tyskerne fandt sted på hjørnet af det, der nu er hovedindgangen til Christiania, men det var imellem civile frihedskæmpere, tyskere og danske Gestapo-mænd. En frihedskæmper blev skudt på hjørnet et par dage før befrielsen. På et tidspunkt finder man ud af at rømme kasernen og flytte til provinsen, og i et land, hvor klodshans har været vores helt, sker der det mærkelige, – ja, uforståelige – at de mange hundrede ansatte i forsvarsministeriet,

politikere og andre, der normalt læner sig op af privat initiativ og påberåber sig fantasifuldhed og frihed, ikke har en eneste plan for området! Soldaterne rykker ud, kasernen ligger øde hen, og skyggerne fra slumkvarterets lejekaserner overfor falder ind over de grønne arealer. Nogle af mødrene i kvarteret bliver rasende, deres børn har kun baggårdene at lege i. De er de første Christianitter, der river plankeværket ned, men kun for at lukke deres børn ind og lege i de grønne områder. Men det er en ny tid, vi går ind i, der i 68. En ny generation af ungdom er vokset op. De har spredt armene ud og taget meget for en selvfølge, som tidligere generationer dukkede nakken for. Her kommer vi, nyd livet. En flok hippier rykker ind, kigger på de tomme boliger og siger, det skal vi nok hjælpe den søvnige etat med at gøre levende – og det blev gjort. Under stor offentlig opmærksomhed og til bedsteborgernes store undren begyndte unge mennesker med en stor selvfølgelighed at bebo Christiania. De spøgelsesagtige tomme bygninger begyndte at live op. Musik og farver i en helt anden tradition end den militaristiske marchmusik og de brunmelerede camouflagemalere, hippiernes sans for æstetik var absolut tydelig. De lænede

sig op ad en tradition fra den 3. verden, fra kolonihaver, cirkus og tivolier. En stor udfoldelse gik i gang kunstnerisk, mentalt og politisk. Det var den nye tid, et resultat af velfærdsstaten, fuld beskæftigelse og ønskebørn – her kommer vi! Christiania voksede, og blev meget synlig langt ud over landets grænser. Nogle af os så med skepsis på det – kan de klare det? Der var meget at gøre, hvad med elektricitet, kloakering, justits? – idet Christiania tiltræk mange såkaldt utilpassede elementer. Men der var og er rummelighed, og mange af de såkaldt utilpassede elementers sammensatte temperament transformerede sig til kreativitet og til noget så enkelt som, at de fik lov til at være sig selv. Christianitterne befriede ikke bygningerne og området for at komme til at eje dem, investere i dem og tænke på friværldi. Nej, de benyttede sig af den gamle tradition: brugsretten! Efter nogle år og meget knokleri med istandsættelse af bygningerne og udvikling, følte de naturligt, som jeg er enig med dem i, en ret til at bruge området. I Sverige har man noget, der hedder allemandsretten, i Danmark har man noget, der hedder brugsretten. Peter Fallesen og Sulaima Hind viser her os andre en mulighed for at komme bag kulisserne, bag det komplekse billede af Christiania, som pressen, politikerne og problemdyrkerne har givet os. Peter Fallesen og Sulaima Hind kan ikke alene lide Christiania, de ikke alene bruger deres tid der og bor der, de er også forelskede i det! Og det er jo som med den forelskede, der ser lyset, det gode og det smukke, springer over påtrængende realiteter – men hvad pokker, må den forelskede ikke være forelsket? – Det er jo der, alting begynder. Vi har danske forfattere, der forelsket besynger provinsielle småbyer og landskaber, og vi har forelskede bedsteborgere og

It is a curious story, really!

Once upon quite some time now, there was a large unused area of land at the edge of the worst and most slum-like part of Christianshavn. On the land huge, old barracks lay couched behind fences, barbed wire and ramparts – the area itself an expanse of great natural beauty with marvellous and well-constructed buildings. Soldiers would march about the place, Officers spent a pleasant existence in the good housing of the barracks, I think for a minimal rent. This was Bådsmandsstræde Barracks. It was not that the soldiers had been to war. It was intended that they should defend us, the nation, and the Ministry under which they served was the Ministry of Defence, not the Ministry of War – which had never really been much involved in War. During World War 2 they dubiously excelled by their complete passivity and by handing out arms to the Germans, but one of the final battles against the Germans took place right at the corner of what is now the main entrance to Christiania. However, the battle was between civilians from the resistance movement, and Danish and German Gestapo officers. One resistance fighter was shot to death on that corner only a few days before Denmark was liberated.

At some point it was decided to clear the barracks and move the soldiers out of the capital, and in a country that looked to Numskull Jack as a hero, the strange thing happens – yes, even incomprehensible – that the many employees of the Ministry of Defence, politicians, and others, who would normally support private enterprise and claim imaginative initiative and liberty, are completely at a loss for what to do with this wonderful plot of land! The soldiers move out, the barracks are deserted, and the shadows from the cheap rental housing in the slums opposite begin to fall over the lovely, green surroundings. Some mothers from the local area are furious that their children must put up with playing in the paved backyards. They become the first “Christianites” to tear down the fences around the old barracks land, so the children can play in the green area. But the times are taking a new turn, too, in 1968. A new generation of youth grows to adulthood. With wide-open arms they have taken much for granted that previous generations would not have done. “Here we are – let’s enjoy life.” A bunch of hippies move into the area, glance around the abandoned buildings and

decide to lend a hand to the snoozing authorities in bringing the area alive again – and so they set to work. Under plenty of public attention, and to the great bemusement of bourgeois citizens, young people as the most natural thing began to inhabit Christiania. The former ghost town of empty barracks was gradually filled with new life. With music and colours of a tradition entirely different from the militaristic march rhythms and brown-hued camouflage uniforms, the hippy take on aesthetics was very obvious. They drew on traditions of global, ethnic groups, on typical Danish allotment gardens, circus and festivals. A huge eruption of artistic, mental and political creativity was underway. These were new times, a result of the welfare model of government, maximum employment, and appreciated children – here we are! Christiania grew and became very visible far beyond the boundaries of the Danish nation. Some of us Danes looked with scepticism on the activities of Christiania – could they pull it off? There was much to do, what about electricity, sewers, and justice? – as Christiania attracted many so-called poorly socialised individuals. But the place had and has an ability to encompass the odd, and in many instances the complex temperaments of those “poorly social-

ised” individuals were transformed into creativity, as they were accepted for who they were and their forms of expression. The Christianites did not “liberate” the buildings and the green land in order to own them, invest in them and speculate in the equity in the houses. No, they simply employed the old tradition: the right of use! After a number of years and great efforts to do up the buildings and developing the area some, they naturally felt – with which I happen to agree – that they acquired a right to use the area. In Sweden they have something called “common right”, and in Denmark we have the legal right of use. In this book Peter Fallesen and Sulaima Hind give the rest of us an opportunity to take a look behind the curtain, behind the complex image of Christiania that is presented to us by the media, politicians and conflict mongers. Peter Fallesen and Sulaima Hind not only like Christiania, they not only spend their time there and live there, but they are completely in love with it! So the book is the view of the lover, who sees the light, the goodness and the beauty, and skips over the problematic elements of the beloved’s character – but what the heck, is the lover not allowed to be in love? That is where things begin anyway. Traditionally, Danish writers

præster, der besynger, gud, konge og fædreland. Hvorfor skulle christianit-terne ikke have lov til at være forelsket i Christiania. For min skyld må de gerne sprede armene ud og vise deres kærlighed – smukt ikke? Og når vi andre forsøger at diskutere og stille kritiske spørgsmål, slår de det hen med et stort grin. Der er plads til det hele på Christiania, siger de. Nogle af os an-dre kan godt med et bekymret blik se på nogle andre perspektiver. Person-ligt har jeg svært ved at se, at der er plads til hashkapitalisterne og deres dramatiske frie markedsmekanisme. De er meget synlige i problemerne, men usynlige i mediebilledet – også i nærværende bog! Til gengæld for-tæller de dejlige farverige fotografier i bogen, om en anden slags hverdag, end den vi andre har - ja, vi kan lære mere af christianitterne, end de kan lære af os. De korte tekster giver en nøgtern information om baggrunden for billederne, men der er plads til din egen fortolkning. Jeg håber, at fotografierne vækker din nysgerrighed, og at du ligesom tusindvis af andre københavnere, ja, fra hele landet, kommer ud og besø-ger Christiania. Vi går og cykler igennem de vidunderlige volde med de kunstfærdige eventyrlige pandekagehuse, som udsmykker voldene i en farverig arkitektur, der automatisk sætter spørgsmålstegn ved den arkitek-tur, der ude i virkeligheden skyder op i det liberalistiske København. Her på Christiania er det fantasien og livsglæden, der blomstrer. Det er jo ikke kun

have sung the praises of provincial towns and landscapes, and infatuated social philistines and priests praising God, King (or Queen, as it happens) and country. Why should not Christianites be in love with Christiania? For my sake they are welcome to openly show their love – it is beautiful. And when we as outsiders try to discuss and ask critical questions, they brush it aside with radiant smiles. Christiania has room for it all, they say. Some of us might look with concern on some aspects of life there. Personally, I find it very difficult to reconcile the existence of hash capitalists with their dramatic free market mechanism. They are highly visible in the problems of Christiania, but invisible in the media’s image – and also in the book you are holding! On the other hand, the many rich and colourful photos in this book tell of an alternative way of life to the one lived by most. We have more to learn from the Christianites than they from us. The short texts provide a simple context for the images, leaving room for the reader’s interpretation. I hope that the photos will arouse your curiosity, and that you, like thousands of other Copenhageners, and Danes from the rest of the country, will come and visit Christiania for yourself. Visitors walk and bicycle through the beauti-ful ramparts, dotted with artful, wondrous gingerbread houses, decorating the rampart plot with a colourful architecture that implicitly challenges the architecture springing up in the “real world” of liberalistic Copenhagen City. In Christiania imagination and the joy of life reign supreme. Living is not merely functionalistic. It might as well be fun! – yes, even a kind of play.

funktionalistisk at bo. Det kunne jo også være sjovt – ja, måske ligefrem en slags leg. Men Christiania er truet, og det har den stort set været hele tiden. Nogle af os havde regnet med og forventet, at der var så meget tolerance i det velhavende Friværld-Danmark, at der var plads til Christiania. Et stykke tid

Christiania is endangered, as it more or less was all along. Some of us expected that the affluent “Equity-Denmark” would possess enough toler-ance to let Christiania be. For a while it was faced with a clever repressive tolerance and called a “social experiment”. But that is not really a name any-

blev den mødt med den smarte repressive tolerance, og blev kaldt et “so-cialt eksperiment”. Det er jo ikke nogen stolt betegnelse at bære rundt på. “Fristad” er smukkere, mere udfordrende. Senere og nu i den nyliberalisti-ske tid, der ikke er særlig liberal, bliver der spredt skræk og rædsel omkring Christiania og dens beboere okkuperet af permanente politipatruljer. Man

one would like to be called, now. “Freetown” sounds far better, and more challenging. Later on, and in these present neo-liberalistic times that are in fact not liberal, terror spreads throughout the Christiania, and the residents are harassed by constant police patrols. A so-called “normalisation process”

har varslet, proklameret en såkaldt normaliseringsproces. – Jamen har man da ikke forstået noget af det hele? Christiania gik ud på det modsatte: at sætte spørgsmålstegn ved den såkaldte “normale” tilværelse, med faste udgifter, overforbrug, forurening, nervepiller og selvundertrykkelse. Christianitterne prøver noget andet. Christiania bliver i disse tider betrag-tet med så kritiske øjne og problematiserende anklagende definitioner, “normaliseringsproces”! En proces ingen som helst af os andre vil kunne stå for, holde til, blive inspireret af og få lyst til at stå op om morgenen, sprede armene ud og sige: “ Livet er jo herligt”. Jeg mener, har Kafka levet forgæ-ves? Men Christiania er kommet for at blive. De har brugsretten til området, de har været så venlige, uden at påberåbe sig ejendomsret, at knokle, ved-ligeholde og udvikle bygningerne med en utrolig flid og respekt for den gamle arkitektur. Christianitterne har givet os københavnere en berigelse i form af utallige oplevelser, koncerter, udstillinger og almindeligt samvær af den gamle danske tradition, der hedder fællesskab. Christiania lever i bedste velgående. Christiania leve. Mismodet og frygten for det “anderle-des” sender skygger ind over Christiania. Jeg siger: lad jer ikke rive med af det, lad jer ikke presse til at blive soldater i eksercits, et, to, et, to, selv om I bor på en kaserne – nyd livet.

Erik Clausen

has been announced. – But have they entirely missed the point of it all? Christiania was about the exact opposite: to question the so-called “normal” existence, the life of mortgage payments, excessive consumption, pollution, Prozac, and repression of the natural self. The Christianites are testing an alternative. Today Christiania is regarded with very critical eyes and faced with the accusing demand for a “normalisation process”. Sounds like a proc-ess for which none of the rest of us would not endure, be inspired by, and feel like getting out of bed, opening our arms with a “Live is beautiful!” for. I mean, has Kafka lived in vain? But Christiania is here to stay. The residents have the right of use to the area, they have been so kind as, without claim-ing property rights, to labour to restore and maintain the old buildings with a rare concern and respect for the original architecture. The Christianites have enriched many lives of ordinary Copenhageners in the form of the countless concerts, exhibitions and other forms of normal interaction ac-cording to the ancient, Danish tradition called fellowship. Christiania today is very much alive. May Christiania live! Fear and concern for the unfamiliar send shadows over Christiania. But I say to the residents: Do not let your-selves be gripped by these shadows, or be forced into becoming soldiers, marching “one-two, one-two” to the pipe, just because you live in the old barracks. Enjoy life!

Erik Clausen

En gåtur på Christiania

Christiania er et område med et areal på ca. 34 hektar. Der er mange farver og indtryk, og man kan hurtigt glemme, at man kun er 5 minutter fra centrum af København. Christiania er delt op i by og land. Store grønne områder, der fortrinsvis består af selvbyggerhuse, en sø, en bro. Og så byområdet, der består af bygninger fra militærets tid. Hele området er åbent for alle.

A walk about Christiania

Christiania Freetown covers an area of about 34 ha. It bursts with colours and impressions, and it is easy to forget that it is only 5 minutes from the bustling centre of Copenhagen. Christiania has a town part and a country part or large green stretches, occupied mainly by home-made houses, a lake, and a bridge. The town part consists of buildings from the time when the area was owned by the Danish armed forces. The entire area is open to visitors and residents alike.

Denne side tv.: Vinduesskodde på Dyssen
Overfor th.: Det er sjovere at sidde på multelokummet, hvis man også kan sidde i ly for regnen

This page, left: A window shutter at the Barrow
Opposite, right: Using the bog is more pleasant when you don't get soaked by the rain

Overfor nederst: Rundt om i området står bænke, hvor man kan holde hvil og nyde naturen midt i storbyen.

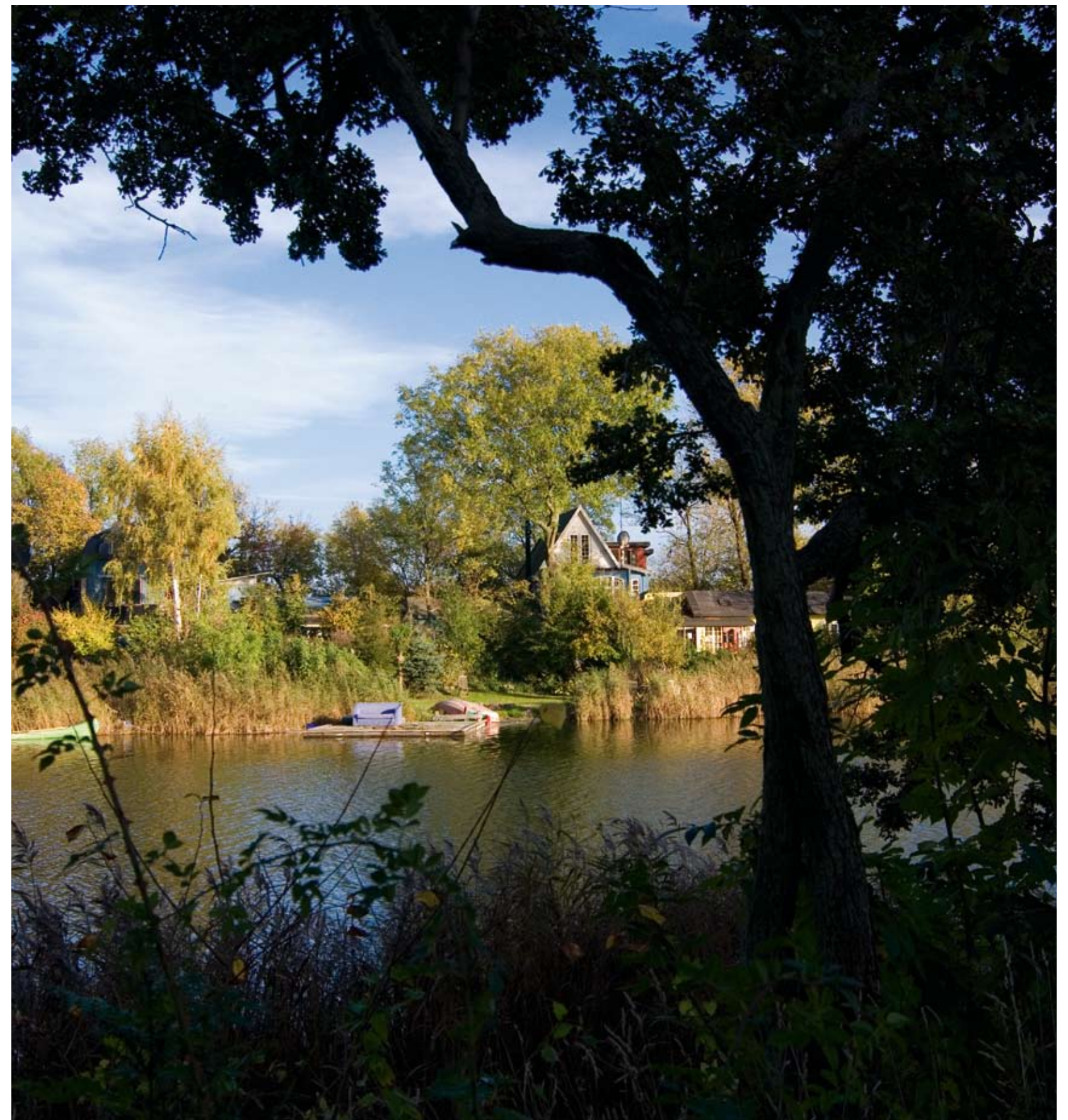
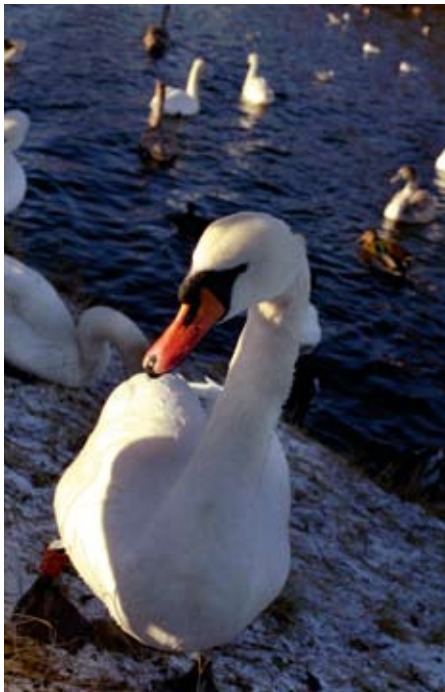
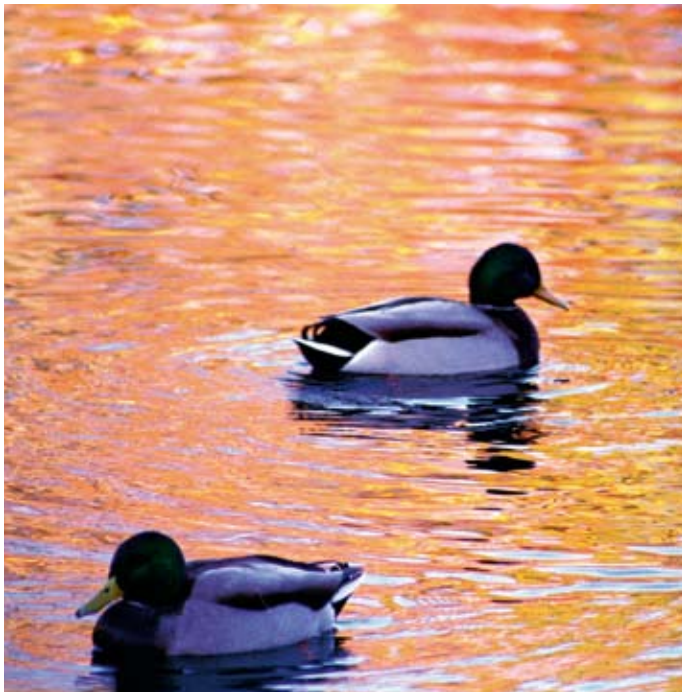
Denne side th.: Sandstranden "Christianias Bellevue" er beliggende på 12 x 6 meter ved fritidshjemmet Sølyst i Fabriksområdet og er faktisk velbesøgt om sommeren. I nogle sæsoner kan man endda bade i søen.

Opposite, bottom: There are many benches around the area, where one can rest and enjoy nature in the midst of the city.

This page, right: The beach, "Christiania's Bellevue", takes up only 12 x 6 metres by the "Sølyst Youth House" in Factory Quarter, and is quite popular in summertime. Some years it is even possible to swim in the lake.

Ud over hestestalden i Nordområdet er der opstaldet et par heste rundt om på staden.
Apart from the stables in North Quarter, several horses are stabled around the freetown.

Børneengen ligger i Nordområdet og består fortrinsvis af selvbyggede træhuse, der gennem årene har vokset sig fra skurvognsstørrelse til små huse på 70-100 kvadratmeter. Husene omkranser den store have, der også er en del af Christianias børnehave og vuggestue.

The "Children's Meadow" is in North Quarter and has mainly home-built wooden houses, which over the years have sprawled from site-hut size to small cottages of 70-100 m². The houses surround a large garden, which is part of the nursery and kindergarten of Christiania.

Overfor ø.th.: Huset er bygget rundt om træet, som stadig er levende og gror.
Opposite, top right: House built around a living tree.

Alle årstider kan ses og mærkes på Christiania
All seasons can be seen and felt in Christiania

STORBY RO

Sommernatten har lagt sig over Staden, kongeblå, velourblød, og med lidt god vilje tyst.

Set fra vandet er søbreddens silhuet filigranfin som et af H.C. Andersens papirklip.

Dér, øverst på volden, står de hundredårige træer og strækker sig mod stjernerne, nedenfor hvisker skarer af sortskraverede siv. Et sted, mellem dem vugger en klat lyseblåt, der nok er en svane med hovedet under vingen. Og i den sumpede jord langs stien gror tjørnekrattet med de hvidtduftende blomster, som insisterer på at indramme brinkens huse. Deres omrids skimtes her og der, tyste, mørkelagte og svagt emmende som

sovende hovdyr. Fra ét lyder antydningen af snorken, gennem det fjerne sus fra trafikken. Og ind imellem pusler pindsvinene omkring og en frø kvækker. Ellers er her stille.

Midt i den kongeblå ro høres dog pludselig et par ulvehyl oppe på broen, så spredt latter og klirren. Øjeblikket efter hyles der tilbage ude fra Dyssens uldne mørke. Der bliver hylet langt og dybt, og lyden af latter og flasker begynder at bevæge sig i dén retning.

Blishønsene kommenterer den højroastede kommunikation på deres egen spidse facon, og *så* er sommernatten atter tyst.

CITY CALM

Above Staden the summernight has laid itself to rest, royalblue, velvetsoft, and with a touch of good will quiet. Seen from the water, the silhouette of the lake's bank is fligreefine as a papercut by Hans Christian Andersen.

There, on top of the embankment, the hundred year old trees stand and stretch towards the stars, below crowds of black-hatched rushes are whispering. Somewhere between them a lightblue patch is rocking, most likely a swan with its head under wing. And in the swampy soil along the path, the thorny thicket grows with the whitesmelling flowers insisting on framing the houses on the bank. Here and there are outlines dimly seen, silent, darkened and slightly exuding like sleeping

hoofed mammals. A hint of snoring from one, through the distant whizz of traffic. And in between the hedgehogs rustle and a frog croaks. Otherwise it is quiet.

In the midst of the royalblue calm suddenly, from the top of the bridge, a couple of wolf howls are heard, then scattered laughter and clinks. Next moment the howls are answered from the woolly darkness of Dyssen. The howling is long and deep and the sound of laughter and bottles begin to move in that direction.

The coots comment the noisy communication in their own pointed way, and *then* the summernight is quiet again.

Helga Nova

Gøgler, musiker og gartner

Jeg droppede ud af universitetet i Aalborg lige inden sidste semester for at koncentrere mig om at spille musik. Det var sgu en slags statement, siger Helga. Jeg kom til Christiania i forbindelse med den store festival herude “Særtog til frihed” i 2003, hvor jeg blev sat til at være en af tovholderne i det store arrangement – der var masser af mennesker, og de oplevede mindeværdige koncerter med bl.a. Sort Sol på taget af Nemoland og Stig Møller på en tømmerflåde ved søen. Efter festivalen, da publikum var taget hjem, lignede Christiania en svinsti. Desværre var næsten alle hjælperne også taget hjem! Så vi var en meget lille gruppe, der blev hængende i flere dage for at rydde op. Da mødte jeg en gademusikant, jeg spillede lidt sammen med. Og jeg havde egentlig “no strings attached”, da jeg blev spurgt, om jeg ville passe et hus herude vinteren over, så jeg sagde “ja”! Og noget tid efter – jeg havde lige fået lidt arbejde og sad på Woodstock og drak en øl betalt af min første løn, griner Helga, så kom Dorte og spurgte, om jeg

ikke ville bo i NOVA-huset, for der var et rum ledigt. Og det ville jeg da gerne. Helga griner igen. Så jeg plejer at sige, at jeg blev “headhunted” til at bo her!

Gartnergruppen

Der er nogle ting, vi bare skal lave ... Stierne skal vedligeholdes og udbygges. Brandvejene skal holdes fri. Farlige træer, der er ved at vælte, skal fældes. Der er rigtig mange mennesker, der går igennem Christiania hver dag, så der er et stort slid på alle arealer i området, og det kræver meget vedligeholdelse. Samtidig har vi udarbejdet en Grøn Plan, som vi har delt ud til alle områderne, hvor vi beskriver de ændringer, vi vil lave i beplantningen. Hvis vi gerne vil fælde et træ for at skabe mere lys f.eks., så kan området tage stilling til det. Der er – heldigvis, vil jeg sige – rigtig mange følelser og meninger omkring træerne og naturen herude blandt beboerne. Det har dog også skabt flere heftige diskussioner og skænde-

Helga Nova Juggler, musician and gardener

I dropped out of university in Aalborg just before the last semester to focus on playing music. That’s some kind of statement, isn’t it, says Helga. I came to Christiania with the big festival here, “Special Service to Freedom” in 2003, where I worked as one of the helping hands in the huge event – there were loads of people who enjoyed really memorable gigs by “Sort Sol” and others on the roof of Nemoland, and Stig Møller on a raft by the lake. After the festival, when the public had gone away, Christiania looked like a bomb crater. Unfortunately, almost all the hands had gone home as well! So it was a very small group of us who stayed around for days to clean up the place. By then I had met a street musician, and we played a bit together. And in fact I had no strings attached, so when someone asked me if I wanted to stay and housesit a place out here through the winter, I just said “Yes”! Some time later – when I had got some work and was sitting in the Woodstock with a beer bought with my first salary, Helga grins, then

Dorte came and asked if I was interested in moving in to the NOVA house, because they had a spare room. And I was interested. Helga laughs again. So I usually tell people that I was headhunted to live here!

The Gardening Group

Some things just have to be done around here ... The walking paths have to be kept and improved. The fire routes must be clear. Dangerous trees that are about to fall over must be removed. Many people come through Christiania every day, so all areas are being used a lot, and it takes a great deal of maintenance. We have also agreed to a Green Plan, which has been distributed to all quarters, in which we describe suggested changes to green areas. For example, if we would like to take down a tree to allow more light to one place, the area involved needs to agree on it first. Out here, and I would say fortunately, people have strong feelings and opinions about the trees and nature. But it sometimes causes great discussions and even rows, as it can be traumatic to see your favourite tree cut down

Øverst: Gartnergruppen mødes om morgenen til en kop kaffe før dagens arbejde

Herover: Jan har en masse erfaring, når den lille motorsav skal slibes på den helt rigtige måde. Jan griner og fortæller: "Da vi ansøgte økonomimødet om penge til den store motorsav, kaldte vi den bare "MF'eren" i ansøgningen. Der var ingen, der spurgte til, hvad det var for noget, og for os betyder det bare "Motherfuckeren", for den er voldsom. Men det betyder jo bare, at folk fra økonomimødet stoler på os og vores ansøgninger."

Top: The Gardening Group meets in the morning for a coffee before the work begins.

Above: Jan has plenty of experience when the small chainsaw needs sharpening in just the right way. Jan laughs, saying: "When we asked the finance committee for money for the big chainsaw we referred to it on the application as 'The MF'er'. Nobody asked what that was, but to us it is always called 'the motherfucker', because it is so powerful. But it is nice to know that the finance people have this kind of trust in us and our applications!"

rier, for det kan være hårdt at opleve ens yndlingstræ blive fældet af os! Selvom vi har en god grund til det, vi gør. Gartnergruppen fungerer som et kollektiv, der er ingen chefer, og vi er venner. Vi prøver at bruge hinanden – at få det bedste frem i hinanden – f.eks. trækker vi meget på Jans erfaring, for han ved meget og har været her længst tid. En anden har muskler en tredje har humør! Men ellers kører det mest efter, hvem der har mest energi til at starte et projekt op. Det betyder meget for gruppen, at vi fungerer godt sammen. Det gør også, at vi er følsomme over for folk, der ikke gider gøre en indsats eller egentlig ikke er interesserede i naturen. Det har vi prøvet et par gange, og så ryger energien ned i hele gruppen. Men vi passer på hinanden, og jeg synes, vi er gode til at tage det i opløbet, og tit skal folk bare

by us! Although we never do things like that without good reason. The Gardening Group works as a collective – there are no bosses, and we are all friends. We try to use each other – to draw out the best in everyone – for example, we use Jan's experience a lot, because he knows a lot and he has been here longer than anyone. Another person is strong, and the next is a joker, and so on! We operate mostly on the principle of whoever has the energy to instigate new projects. It is very important to the group that we work well together. We are also sensitive to people who don't want to make the effort, or who basically don't care about nature. We tried having people like that in the group a few times, and immediately the energy of the entire group is flushed away. But we take care of each other, and I think we are good at catching conflicts as they arise, and

Normalt spiller Helga sammen med Lisa i gruppen HELIOS. Men i juletiden arbejder de sammen med Einar Trie, direktør for Cirkus Charlie, i julestykket "Julemandens værksted". Herover ses det unge publikum fra både Christianias egen og lokale børnehaver på vej til juleforestillingen om de frække nisser Tulle og Fjulle, der aldrig gør, hvad der bliver sagt, og altid misforstår alt.

Helga and Lisa usually act together in the HELIOS theatre group. But during Christmastime they are joined by Einar Trie, the director of Circus Charlie, for the Christmas production "Santa's Workshop". In this photo is the young audience from the Christiania kindergarten, and others from the local area, on their way to see the Christmas play about the naughty elves Tulle and Fjulle, who never do as they are told and misunderstand everything.

hjælpes lidt i gang og bliver derefter en velfungerende del af gruppen. Det er som på resten af Christiania. Vi er som en stamme. Det giver identitet, samhørighed og familiefølelse, når det fungerer herude. De mest forskellige mennesker med utroligt forskellige livsholdninger og omgangsformer kan mødes og tale sammen, fordi Christiania som sted samler dem.

Kærlighed er stærkest!

Mit andet store projekt er gadeteatret HELIOS sammen med Lisa, hvor det bare handler om at gække ud! At det hele skal være så underfundigt og skævt som muligt i bedste gadegøglerstil ... Vores gennemgående tema hedder: "Bjørnenes frihedsfront" og "Bjørnemagt nu!" med masser af musik til! Det er hårdt arbejde at skabe numrene, men det er også min ventil til den ellers så fornuftige hverdag. Og så giver det lidt penge i hatten! Jeg synger og spiller også musik og er i gang med at indspille en cd med egne tekster. Den handler om det, jeg tror på: *at kærlighed er stærkest!*

often people just need a little bit of support at the beginning and soon after they become great members of the group. It is like the rest of Christiania. We are like a tribe. There is a real sense of identity and family feeling when things work out here. Very different people with completely different worldviews and social conventions meet and work and talk, because Christiania makes them come together.

Love wins out!

My other big project is the street theatre group HELIOS with Lisa, which is all about going crazy! Everything has to be as wacky and odd as possible in the best street artist style ... Our general theme is called "The Bears' Liberation Front" and "Bear Power Now!", with lots of lively music! Creating the productions is a lot of work, but I also use it as my outlet from the otherwise rational daily routine. And it even gives us a bit of pocket money! I also sing and play music, and is working on a CD with my own lyrics. The songs on the CD are about what I believe in: *Love wins out!*

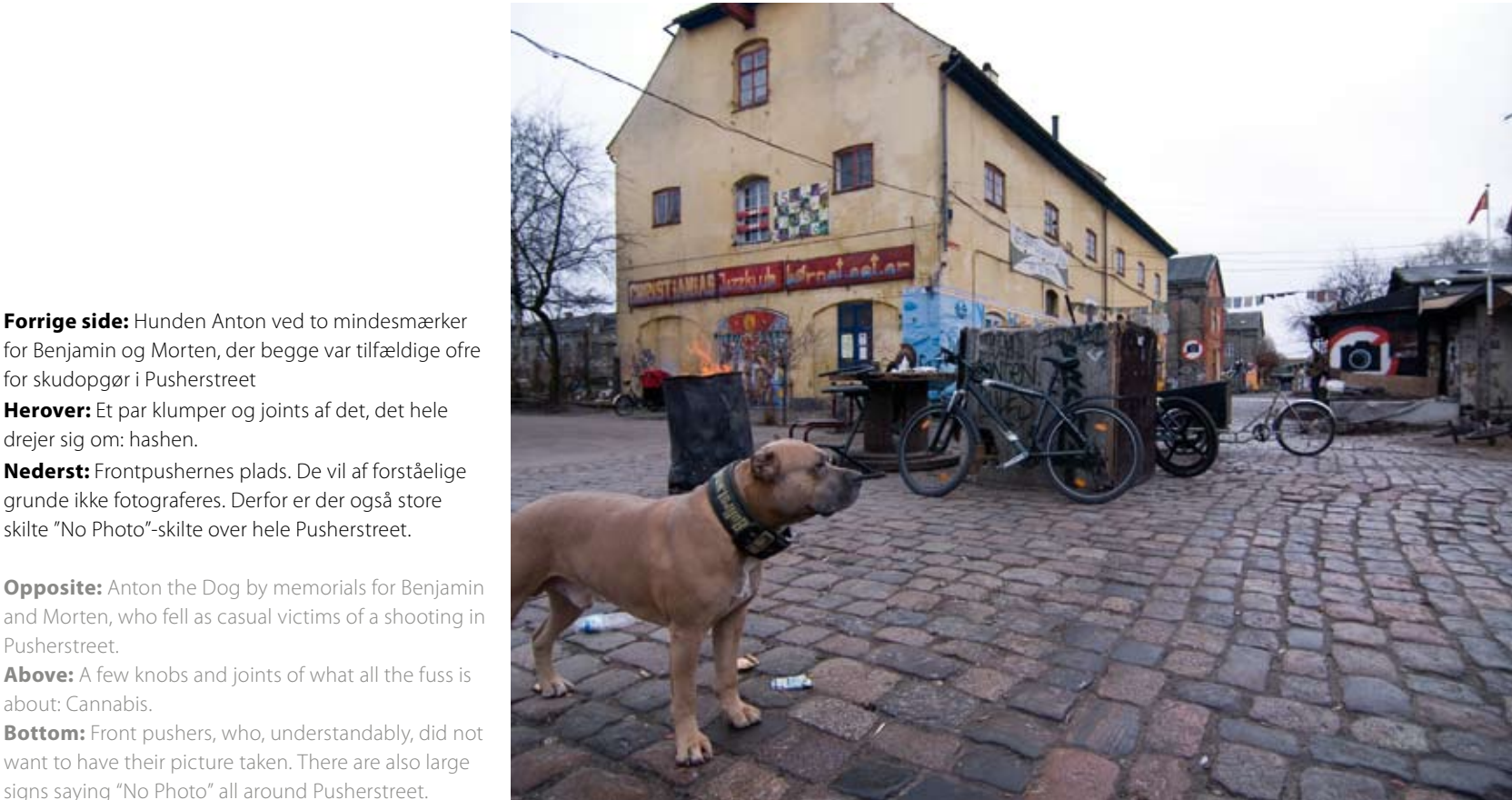
Pusherstreet

Det første, du møder, når du træder ind på Christiania, er Pusherstreet. Christianias uden tvivl mest berømte gade har haft en turbulent historie lige fra starten. Meget sigende hedder området, hvor Pusherstreet ligger, "Prærien", for gaden har altid været "The Wild West". Stedet, hvor der kan laves hurtige penge, og stedet, der har sine helt egne kontante love. Aktivister og pushere har gennem tiden mange gange stået stejlt over for hinanden, men også nogle gange samarbejdet – specielt hvis problemet skyldtes pres udefra.

Pusherstreet har fascineret besøgende fra hele verden. Det var her, hash blev handlet på gaden åbenlyst liggende fremme på pusherbordene – og hvor salg af hårde stoffer var bandlyst. 2004 begyndte politiet en intensiv og konstant patruljering på Christiania. Dette stressede pusherne og gjorde miljøet endnu hårdere og lukket.

Pusherstreet

The first thing you see when entering Christiania is Pusherstreet. It is no doubt the most famous street in the Freetown and had a turbulent history right from the beginning. Tellingly, the area in which Pusherstreet is located is called "The Prairie", as the street was always a kind of "Wild West". A place where fast money is made, and a place with its own, tough rules. Activists and pushers often clash, but occasionally they also cooperate – especially if they can unite against outside problems. Pusherstreet continually fascinates its international visitors. In this street, cannabis was openly traded from tabletops, but harder drugs were banned. In 2004, police forces began an intensive and constant patrol of Christiania. The pushers were stressed by this supervision and caused their circle to close and toughen.

Forrige side: Hunden Anton ved to mindesmærker for Benjamin og Morten, der begge var tilfældige ofre for skudopgør i Pusherstreet

Herover: Et par klumper og joints af det, det hele drejer sig om: hashen.

Nederst: Frontpushernes plads. De vil af forståelige grunde ikke fotograferes. Derfor er der også store skilte "No Photo"-skilte over hele Pusherstreet.

Opposite: Anton the Dog by memorials for Benjamin and Morten, who fell as casual victims of a shooting in Pusherstreet.

Above: A few knobs and joints of what all the fuss is about: Cannabis.

Bottom: Front pushers, who, understandably, did not want to have their picture taken. There are also large signs saying "No Photo" all around Pusherstreet.

Overfor: Sangerinden Natasja opholdt sig meget på Pusherstreet i sine teenageår og har fået sit eget graffiti mindesmærke på operabygningen i hjertet af Pusherstreet.

Denne side n.tv: Her fejres foråret ved Oasen i Pusherstreet.

Denne side n.th.: Billeder fra en fest for kampen for fri hash. Der uddeles gratis joints til alle.

Opposite: Singer Natasja spent much of her teenage years in Pusherstreet, and has her own graffiti memorial on the Opera at the heart of Pusherstreet.

This page, bottom left: Spring celebration at the Oasis in Pusherstreet.

This page, bottom right: Pictures from a party to celebrate the fight to legalise cannabis. Free joints are handed out to all participants.

Bill var filosof, poet, sanger og rundviser på Christiania. Han var født i USA, men boede fra starten af 70'erne og indtil sin død i 2006 på Christiania. Her er hans sang om Pusherstreet.

Bill was a philosopher, poet, singer and tour guide at CA. He was born in the United States, but lived in Christiania from the beginning of the 1970s until his death in 2006. This is the lyrics for his song about Pusherstreet.

Pusherstreet

Down on Pusherstreet you can hear a techno-funky-reggae beat,
makes a warm light in the winter-dark Denmark night
Here the whole world comes to see the Viking and the Eskimo
But don't you take a photo
Don't sell any hard drugs on the Pusherstreet, you really gonna get your ass beat
Slow down on the Pusherstreet, dont run down the Pusherstreet
big bad Dog waiting for something to eat
And doggy say: I don't want any old dry meat not when I am doggying down the Pusherstreet
Back in 71 we wanted to party and have some fun
Back in 1979 we had a junk blockade, we wanted heroin pushers to be afraid
We chased them from dark hallways to daylight, and maybe Bullshit beat them after midnight
Rocker support had a high price, christiania became as cold as ice
2 dead bodies outside Nemo's door, another corpse under the multimediahouse floor
Then Hells Angels shot the Bullshit down, and peace came to Christiania town
In 88 the police were rough and tough, some pushers said enough is enough
There was a stone attack on bus number 8,
Shipyard workers came home too late
Politicians said normalise the free state
The police came every day, shot gas at the place where the children play
Then in 93 came the EU plebiscite, stones were cast in the fight
The police forgot their gas and fired their pistols at the mass
They shot 11 people down, and the Police didn't want to come to Christiania Town
4 years peace from the Police, now they are back on the attack
looking for the hash and the cash in the trash
Hash-law makes rocker war, hash-law makes police war in Christiania
All over the planet there is a law against the weed
This is exactly the law we don't need

BILL (William Schiffer 1939 -2006)

Carl Madsens Plads

Bodepladserne på Carl Madsens Plads er eftertragtede. Specielt omkring tidspunktet for den årligt tilbagevendende Roskilde Festival og andre store begivenheder om sommeren er der gang i salget. Varerne, der udbydes, er hashpiber af alle afskygninger, jointsrør, king size-cigaretpapir, men også tøj, solbriller, musik og smykker. Carl Madsens Plads blev bygget ved en omfattende renovering af Pusherstreet i starten af 1990'erne og er opkaldt efter advokaten Carl Madsen, der var modstandsmand under besættelsen. Han blev senere kendt som "Den røde sagfører", der indtil sin død i 1978 blandt andet førte Christianias første retssag imod staten.

Carl Madsen Square

The booths around Carl Madsen Square are highly sought after. Particularly around the time of the annual Roskilde Festival and other big summer events, goods such as all imaginable sorts of cannabis pipes, joint holders, king size cigarette paper, but also clothes, sunglasses, music and jewellery, change hands in large amounts. Carl Madsen Square was built during a thorough renovation of Pusher Street in the early 1990s and is named after the attorney Carl Madsen, who was in the Danish Resistance movement during World War 2. He was later known as "the Red attorney", and until his death he took cases for Christiania, among which was the first court case by Christiania against the Danish state in 1978.

Politi og røvere

Marts 2004 er en afgørende dato i Pusherstreets nyere historie. Det var den dato, politiet satte sig meget tungt på gaden med konstant patruljering i området. For København og resten af Danmark er resultatet blevet, at hashsalget bare er rykket ud i andre kvarterer i København, og man kan spørge, om politiet prioriterer sine ressourcer på den rigtige måde. Og om den opnåede effekt er til gavn for nogen overhovedet.

Cops and Robbers

March 2004 is a decisive date in the recent history of Pusher Street. It was the time when police forces took to very strict and constant controls of the area. The consequence for Copenhagen and the rest of Denmark is that cannabis dealing has now simply moved to other parts of Copenhagen, which leaves some to question whether the police prioritise their resources in the optimal way. And if the effect of the new patrols serves anybody at all.

Det er tidligt om morgenen, solen skinner, og der er en rimelig afslappet stemning, selvom politiet har indfundet sig på deres næsten daglige runde.
Nederst: Visitering på gaden.

It is early in the morning, the sun is shining, and there is quite a relaxed attitude, although the police have already begun their almost daily turn.
Bottom: A street search.

“OST! ... så er der OOST!”, bliver der råbt i gaden ... Og så ved alle i Pusherstreet, at politiet er på vej. Denne graffiti er malet på Christianias skraldebil lige der, hvor skraldet ryger ned.

“CHEESE! – there’s CHEESE!”, someone shouts through the street. Then everyone on Pusher Street knows that the cops are coming. This graffiti is painted on the dust truck of Christiania, right where the rubbish goes into the skip.

ØJE FOR ØJE

På plænen ved Grå Hal står en femtenårig dreng og videresender sms'en, som fik ham til at smutte fra skolen herover. Mange er allerede samlet for, på fredelig vis, at demonstrere mod nedrivningen af Cigarkassen, og han ranker sig mellem dem. Omkring selve huset er andre endt i slagsmål med politiet, men her står både børn, gamle og hunde, og én med et skilt prydet af Gandhis ansigt. Drengen fotograferer skiltet og sender billedet til sine venner, der også går ind for ikkevold. Han ser op i en trækrone med store knopper, der ligesom han er ved at folde sig ud, mens drømmen om at skabe en retfærdig verden vokser.

På vej ud af Christiania passerer en deling politifolk Grå Hals kulørte gavl, og får den traditionelle klapsalve af forsamlingen. Et par unge følger efter, og klapper taktfast helt tæt på delingens bagtrop. En betjent slår visiret op og sender dem et smil. Drengen prøver at forevige scenen med sin mobil, og kigger straks om det er lykkedes.

Samtidig rammer noget højre øjenkrog, med en kraft der vælter ham omkuld. Automatisk griber han sig til øjet, mens smerten fylder hele hovedet op. Blodet fosser så voldsomt ud, at han ikke tør flytte hånden. Gassen har nu fordrevet dem med børn og hunde, og endnu en salve får opløst resten af gruppen.

Først da den kvælende sky letter, kommer drengen tilbage til sig selv og mærker at øjet stadig virker. Der er blod på mobilen men billederne er der, og dét hjælper ham op fra den slidte plæne. Mens han finder balancen, finder virkeligheden ham. Og de politifolk, der uden varsel skød gaspatroner ind i mængden, ind i hans krop, stamper nu gennem det dunkende hoved. Forestillingen om at de vil blive stillet til ansvar lindrer lidt. Men pludselig kommer han til at tænke på sin mor, og overvejer om hun vil mene at dette er selvforskyldt. Tvivlen alene tvinger den femtenårige til at sætte sig på plænen igen.

EYE FOR AN EYE

On the lawn by Grå Hal a fifteen year old boy is passing on the text message that made him slip from school to over here. Many are already gathered to demonstrate in a peaceful way, against the demolition of Cigarkassen, and he straightens up amongst them. Others have ended up in fights with the police by the house. But here children, old folks and dogs are standing, and one holding a poster adorned with the face of Gandhi.

The boy photographs the poster and sends it to his friends who also favour non-violence. He looks up in a treetop with big buds, unfolding like himself, while the dream of creating a just world grows.

On its way out of Christiania, a squad of policemen passes the colourful wall of Grå Hal, and receive the traditional round of applause from the crowd. A couple of young people follow close behind the squad clapping in step. A policeman lifts his visor and gives them a smile. The boy tries to capture the image on his mobile, and

quickly checks if he succeeded. In that moment something hits the side of his right eye, with a force that knocks him over. Automatically he reaches for it, while pain fills his whole head. The blood gushes out so violently, he dare not move his hand. By now tear gas has driven away the ones with children and dogs, and a further round dissolves the rest of the group.

Not until the suffocating cloud lifts does the boy come back to his senses and finds that the eye is still functioning. There is blood on his mobile, but the images are there, and that helps him get up from the shabby lawn. While he finds his balance, reality finds him. And the policemen who without warning shot gas cartridges into the crowd, into his body, are stamping through the throbbing head. That they will be held responsible is a little soothing. But then he thinks of his mother, and whether she will consider that he is to blame. The doubt alone forces the fifteen year old to sit down on the lawn again.

Stjerneskipet

Stjerneskipet ligger i hjertet af Pusherstreet og består af et par fælles opholdsrum og nogle lejligheder. Døren er altid åben, og der er meget trafik og mange gæster. Fællesrummene fungerer også som varmetue for mange af gadens folk. Stjerneskipet er traditionelt grønlandernes hus.

Willy, der er født på Grønland, siger: "Det er rigtigt, vi drikker mange øl her, når vi mødes i Slyngelstuen i stueetagen." Willy griner og fortæller videre. "Vi kalder det Slyngelstuen, fordi der er mange slyngler her. Men vi holder også orden og selvjustits, og alle skal hjælpe lidt til med rengøringen en gang imellem. Der er alle slags mennesker her, for der er stort hjerterum og plads til alle. Der bor ca. 20 mennesker fast her i lejlighederne ovenpå, men Stjerneskipet er også som et herberg eller vandrehjem for mange mennesker. En del af dem overnatter her, fordi de ikke har andre steder at gå hen om natten."

The Starship

The Star Ship is situated in the heart of Pusher Street and consists of a few common rooms and a few inhabitable flats. The front door is always open, and the house is full of people and many guests. The common rooms also double as a shelter for people of the street. Traditionally, the Star Ship is the Greenlanders' house.

Willy, who was born on Greenland, says: "It is true, we drink a lot of beer here, when we get together in the Rascal Room downstairs." Willy laughs and continues: "We call it the Rascal Room, because this place is full of rascals. But we also have and keep rules, and once in a while everyone has to help with the cleaning. All sorts of people come here, because there is a good spirit and we never turn anyone down. About 20 people live regularly in the flats on the floor above, but the Star Ship is also like a shelter or a hostel. Some of them stay here overnight, because they have nowhere else to go at night."

"Slyngelstuen" i Stjerneskipet fungerer som varme-
stue og værested for mange mennesker hver dag
året rundt.

The Rascal Room in the Star Ship doubles as a
friendly homeless shelter for many people every
day, all year round.

Willy har, kun afbrudt af et par korte perioder på Grønland, boet på Christiania siden 1978 og kender mange af gæsterne i Slyngelstuen.

Willy has lived in Christiania since 1978, with a few short visits to Greenland, and he is familiar with many of the guests in the Rascal Room.

Hvis man går op på 1. sal, træder man ind i "Angakok", Grønlændernes klub . Rummet står i skærende kontrast til "Slyngelstuen" nedenunder, for her må der ikke drikkes alkohol – eller larmes efter kl. 18, og her sidder et par unge og spiller computer og ser fjernsyn.

On the 1st floor is "Angakok", the Greenlanders' club. The room is the complete opposite to the Rascal Room downstairs, because no alcohol is allowed, nor noisemaking after 6pm, and a couple of young people play on computers and watch TV.

Det er ikke et Invita køkken ...

- det er et Christian
og Christina køkken

På Christiania er køkkener et vidt begreb, der spænder lige fra to gasblus med et gammelt køleskab og temmeligt rodet, over det enkle og smagfulde, over det topmoderne køkken i "Klubben" til et rigtigt hippiekøkken i ungdomsboligen på Børneengen.

This is not your average modern kitchen

- it is a do-it-yourself-the-Christiania-way kitchen

In Christiania "kitchen" is a wide term, covering anything from 2 gas burners and a bumped, old refrigerator, via the average IKEA style fitting, or the super-modern kitchen in "Klubben", to a real hippie kitchen like the one in the youth house in the Children's Meadow.

To af køkkenerne på disse sider er styret af mænd.
Gæt selv hvilke ...

Two of the kitchens on these pages are run by men.
You guess which ...

Nedenfor: Lumia laver mad i Ungdomsboligen på Børne-
engen

Below: Lumia cooks in the Youth House in the Children's Meadow

Badehuset

Christianitternes badeværelse

Her kan alle, unge som gamle, mænd, kvinder og børn, få sig et bad og en tur i den træopvarmede sauna, hvor man kan smøre sig ind i Rasul-mi-neralsæbe og få varmen. Specielt i 1980'erne og 90'erne var badehuset et vigtigt samlingspunkt på Staden og det sted, hvor man kunne vaske sig ren efter dagens arbejde. I dag, hvor mange christianitter selv har fået bygget et badeværelse i selvbyggerhusene, er der også mange, der bare går der for hyggens skyld. Efter et par optrin i 90'erne med uheldige gæster udefra, der helt fejlagtigt havde læst i et pornomagasin, at badehuset var et "hot" sted, blev det besluttet, at der kun er adgang for christianitter og nære venner. For badehuset er christianitternes fælles badeværelse, hvor der er mulighed for tryghed og ro til at opnå og bibeholde den afslappede atmosfære.

The Bath House

The bathroom of the Christianites

Everyone, young and old, men, women and children, can have a wash and a go in the wood-fired sauna and rub themselves in Rasul's mineral soap to warm up. Particularly in the 1980s and 1990s the Bath House was an important community place in the Freetown and the place where people would go and clean up after the day's work. Today, when many Christianites have put bathrooms in their own houses, people still frequent the Bath House for social reasons. After a few incidents in the 1990s with ignorant outside visitors, who, mistakenly, had read in a porn magazine that the Christiania Bath House was the place to go for some action, it was decided that the Bath House should now be open only to residents and their guests. The Bath House is the communal bathroom of the Christianites, and the residents want to keep it a place of comfort and quiet and to maintain the relaxed atmosphere.

Herover: Badehusets indgang og dagens badehusaktivister. De sørger for, at der er brænde på ovnen, shampoo i bøtterne, og at Rasul-sæben er klar.

Herover og næste side: Mange børnefamilier gør brug af badehuset. Det er en rar måde at bruge tiden sammen på, og samtidig bliver alle rene.

Above: The entrance to the Bath House and the Bath House activists of the day. The activists make sure that there is wood on the sauna fire, shampoo in the jars and plenty of Rasul soap.
Above and opposite: Many families with children are regular users of the Bath House. Bathing is a fun way to spend time together, and everyone ends up clean.

Overfor ø.tv.: Saunaen er åben for alle. Der er altid en god og åbenhjertig stemning. Og mange af de samtaler og diskussioner, der gennem årene har foregået her, har affødt nye ideer og tiltag på Christiania.

Overfor ø.th.: Efter saunaen er det dejligt med en tur i den kolde balje og derefter dampe lidt af og føle den indre varme.

Denne side nederst: Mens mor lufttørret håret, er det godt med lidt at drikke.

Opposite, top left: The sauna is open to all, and there is always a good and welcoming atmosphere. Many of the discussions happening in the sauna have resulted in new ideas and projects for the Freetown.

Opposite, top right: After a visit to the sauna it is nice with a quick dip in the cold tub and then to cool down and feel the inner warmth.

This page, bottom: It is good with a drink while waiting for mum's hair to dry.

Mikkel Bayer

Ungdomsoprører, musiker og et levende kunstværk

Jeg var 17 år og boede i et kollektiv på Amager, der hed "Røde roser". Det var et kollektiv, hvor vi var fælles om alting. Det gik rigtig godt, lige indtil vi også begyndte at være fælles om kæresterne. En af pigerne blev gravid uden helt at vide, hvem der var faren. Hun ville ikke have noget at gøre med nogen af os, så derfor flyttede jeg ind hos en veninde på Guldbergsgade lige over for Arbejdsformidlingen. Efter kort tid der kiggede hun ofte på mig og så bagefter på Arbejdsformidlingen lige uden for vinduet og spurgte, hvornår jeg mon ville betale noget husleje. Så tog jeg bussen ud til Christiania sammen med Michael, der spillede guitar, og flyttede ind i Mælkebøtten nr. 1, hvor der havde boet en amerikaner. Han var en deserteret Vietnamveteran, der boede illegalt i Danmark.

Men han blev taget af politiet for at køre uden lys om natten, smidt ud af landet, og vi hørte aldrig fra ham igen. Det var ham, der restaurerede det, der senere blev Christianias bageri. Han kaldte bygningen "Den flyvende helikopter". Det var i vinteren 1972, og vi havde ingen vand eller elektricitet. Vi havde scoret nogle vintermåtter og petroleumslamper fra kommunens vejarbejde. Vi isolerede rummene med måtterne. Og hvis man så tændte petroleumsovn, lige før man gik i seng, var det dejligt varmt hele natten ... Men man vågnede med en dundrende hovedpine næste morgen. Michael solgte hash, så vi havde altid penge. Dengang var pushermiljøet meget mere afslappet, og der blev stadig solgt fra husene. Grunden til,

Mikkel Bayer

Young rebel, musician and a living work of art

I was 17 years old and living on Amager in a community house called "Red Roses". We did everything in the house together. It went really well until we also began to do the girls together. One girl got pregnant without knowing who was the father. She wanted nothing to do with any of us, so I moved in with a girlfriend in Guldbergsgade, across from the Job Centre. After a while she gave me a stern look, and then looked across to the Job Centre outside the window, and asked when I was going to start paying some of the rent. Then I got on a bus to Christiania with Michael, who played the guitar, and we moved in to Number 1, Mælkebøtten, where an American used to live. He was a deserter from the Vietnam War, who

lived in Denmark illegally. But then he got caught by the police for driving without the lights on at night, and was thrown out of the country, and we never heard from him again. He was the one who refurbished what later became the Christiania bakery. He called the building "The Flying Helicopter".

That all happened in the winter of 1972, and we had no water or electricity. We had acquired some winter mats and petroleum lamps from some Council road works, and we insulated the rooms with the mats. And if the petroleum oven was lit just before bedtime it was warm all through the night. But we always woke the next day with the most awful headaches.

Mikkel foran Indkøberen.

Følgende opslag: Mikkel spiller i et par forskellige bands og har medvirket på en del pladeindspilninger gennem årene.

Mikkel in front of the Shopper

Overleaf: Mikkel plays in a couple of bands and has been part of several record productions over the years.

Trine og Mikkel har bygget om, så deres bolig kan fungere som en slags oldekolle nu, hvor børnene er flyttet hjemmefra.

Trine and Mikkel have redone their house a bit to make it more of a community house now that the children have moved out.

at pusherne i sin tid rykkede udendørs, var, at politiet fandt ud af, hvor folk boede, og hele tiden kom rendende og smadrede dørene på deres razziaer. Derfor fandt folk ud af, at det var mere sikkert at sælge det på gaden.

Familien

Første gang, jeg så Trine, var nede på Café Månefiskeren. Man kunne ikke undgå at lægge mærke til hende. Hun var altid iført en lyserød frakke og sad på bardisken og kiggede selvsikkert ud over salen. Og jeg tænkte, hvad fanden hun var for en. Senere spillede vi teater sammen i Cirkus Sindssyg. Vi kørte rundt i en varevogn. Cirkus Sindssyg handlede om at overraske folk og sørge for, at der var så lidt mening som muligt i forestillingen. Brandvæsnet stillede efter et par forestillinger altid op med en brandmand, for vi brændte ofte et klaver af samtidig med, at pigerne dansede cancan oppe på bilens tag. Det var sgu meget fedt, det var med Hans Vinding, Madeleine, der nu er teaterdirektør i Århus, en gut, vi kaldte Peter Sindssyg, som er død nu, og så Trine og nogle andre. Trine og jeg blev kærester i '78. Jeg arvede nogle penge, og vi tog til Indien i '79. Det gjaldt om at få hende væk fra alle de andre drenge, for ellers havde det forhold sgu ikke holdt! Hun var en rigtig dejlig steg dengang. Mikkel griner skævt, og det er hun sgu stadigvæk. Efter seks måneder i Indien kom vi tilbage, og et par måneder efter blev hun gravid. Siden har vi fået to børn, Billy og Rose Marie. Vi har boet på samme sted siden 1981.

Michael was a cannabis dealer, so we never really lacked money. In those days the dealer milieu was much more laid back, and people still sold from their houses. The reason why the dealers moved outside then was that the police found out where people lived and came around all the time and broke down the doors on their raids. People thought it was better to sell off the streets.

The Family

The first time I saw Trine was at Cafe Moon Fisher. You just couldn't stop noticing her. She was always wearing a pink coat and sat on the bar, watching the crowd with a confident look. I thought to myself, who does she think she is. Later we were both in the Circus Insane theatre. We were driving about in a van. Circus Insane was about surprising people and make sure that there was as little sense in the performances as possible. The fire brigade would always send a fireman to the shows, because we used to set fire to a piano, while the girls were dancing can-can on the roof of the car. It was pretty cool, and we had Hans Vinding, Madeleine, who is now a theatre director in Aarhus, there was a guy we called Peter Insane, who I think is dead now, and then Trine and some others. Trine and I got together in 1978. I inherited some money and we went to India in 1979. I was very keen to get her away from the other guys, or our relationship would never have lasted! She was gorgeous back then. Mikkel grins, and she bloody well still is. After six months in India we returned, and a few months later she became pregnant. Since then we have had two kids, Billy and Rose Marie. We have lived in the same place since 1981.

Musikken

Jamen, det startede vel med, at jeg gik til blokfløjte på skolen, griner Mikkel og siger: Jeg hadede det. Der var også en cello på skolen, som ingen af de andre elever gad spille på, men jeg ville helst spille på kornet ... Men det mente min mor, min musiklærer og vores familielæge bestemt ikke, at jeg havde lunger til. De syntes lige, at den cello var noget for mig. Jeg tror, musiklæreren vidste, at der boede en cellolæremester i nærheden af, hvor vi boede, og der fik jeg så undervisning på cello. Jeg var doven og gad ikke øve mig. Men senere i livet har jeg erkendt, at han lærte mig mange fede ting om cellospillet. Han spillede selv inde på Det Kongelige Kapel og var meget dygtig. Vi kaldte ham ”Bøfmanden”, for der stank altid af ristede løg, cigarer og kaffe hos ham, så jeg måtte skifte tøj hver gang, jeg havde været der. Men så en dag hørte jeg noget bluegrass-musik hos nogle venner. Det lød superfedt, men det er ret svært at spille bluegrass på cello ... Så jeg købte en violin.

Furekåben

Og så var jeg jo begyndt at ryge hash og jamme musik derhjemme sammen med vennerne. Og sammen dannede vi gruppen ”Furekåben”. Vi spillede en del koncerter de år. Det sjoveste, jeg prøvede med dem, var, da vi blev en del af ”et levende kunstværk” på 50 mennesker, som Bjørn Nørgaard og Per Kirkeby – der dengang var om ikke berømte, så berygtede – lavede til Ungdomsbiennalen i Oslo. Vi var jo en flok hippier på hash og LSD, og allerede på Oslobåden, hvor vi alle sammen havde fået røde pandebånd på som en del af happeningen, blev vi nægtet at købe drinks i baren. Så stillede vi os alle sammen foran i køen, så vi blokerede for alle andre. Det endte med, at vi fik en undskyldning fra skibets kaptajn over højtaleranlægget og fik lov til at købe løs. Det fortsatte i tolden med problemer, og da vi kom til museet, ville de have, at vi alle skulle betale entré. Men så måtte vi jo forklare dem, at vi var et levende kunstværk. Mikkel griner. Museumsdirektøren lukkede os ind til sidst. Han var først meget skeptisk, til sidst i happeningen var han dog den mest ivrige til at slå på tromme i midten af salen – han gik virkelig til den. Det var også dér, at Savage Rose’s manager spurgte os fra Furekåben, om vi ville med på turné til USA og Canada med dem. Savage Rose var rigtig store dengang, men vi nærmest smed ham ud, for managers var nok det værste og mest kapitalistiske, man kunne finde i vores verden på det tidspunkt, og vi ville absolut ikke være kommercielle. Siger Mikkel og skraldgriner.

I dag spiller jeg blandt andet i Sorteper og Helga Nova Ponticelli Band, to lokale Christianiabands. Og jeg hjælper lidt til i Indkøberen, der er Christianias indkøbsforening. Børnene er flyttet hjemmefra, og jeg har det sidste år bygget om derhjemme, så Trine og jeg får en slags oldekolle med fælles opholdstue med hver sit værelse, så vi stadig både har fællesskab og privatliv.

The Music

Well, I guess it started when I took recorder lessons in school, Mikkel laughs, and continues: I hated it. The school also had a cello, which none of the students wanted to play, and I wanted to play the cornet. But my mum, the music teacher and the family GP didn’t think I had quite the lungs for it. They thought that cello was just the thing for me. I think the music teacher knew that a cello teacher lived close to my family, so that is where I was sent to take cello lessons. I was lazy and didn’t want to practise. But later in life I have realised that the teacher actually taught me many really cool things about playing the cello. He played in the Royal Chapel Ensemble and was extremely good. We called him ”The Meat Ball Man”, because his house always smelled of fried onions, cigars and coffee, so badly that I had to change my clothes every time I had been there for lessons. But then one day some friends played some blue-grass music for me. It sounded amazing, but it is pretty hard to play blue-grass on a cello. So I bought a violin.

Furekåben

And then I started on the cannabis and the music with my friends at our house. We started the band ”Furekåben”. We played quite a few gigs in those days. The best thing I did with those guys was when we were a part of the ”living work of art” on 50 people that Bjørn Nørgaard and Per Kirkeby - who at the time were renowned, if not exactly famous yet – made for the Youth Biennale in Oslo. We were a bunch of hippies on hash and LSD, and already on the ferry to Oslo, when everyone was dressed in red headbands as part of the event, they would not sell drinks to us at the bar. At that we all lined up at the front of the queue, blocking everyone else. In the end, the captain of the ferry apologised publicly over the intercom, and we had a free run at the bar. The problems continued at Customs, and once we arrived at the museum where the event was being held, they wanted us all to pay the entry fee. Then we had to explain to them that we were a living work of art. Mikkel laughs. The director of the museum finally let us enter. At first he was very sceptical, but toward the end of the event he was one of the most active in beating the drums in the middle of the hall – he really gave it all he had. It was also at this event that the manager of ”Savage Rose” asked us from ”Furekåben” if we were interested in touring with them in the United States and Canada. ”Savage Rose” were huge back then, but we almost threw him bodily from the room, because band managers were probably the most capitalistic sort of people that existed in our world at the time, and we didn’t want to be commercial at any cost, Mikkel says with a burst of laughter.

Today I play in ”Sorteper” and ”Helga Nova Ponticelli Band”, to local Christiania bands. I also help around the Shopper, which is Christiania’s shopping cooperative. Our kids have moved out, and I have spent the past year redoing the house a bit, so Trine and I will have a kind of old people’s community house with a common room and private rooms too, so we have both social and private lives.

Grev Lyhne er musiker, huspoet, gøgler og nar og kan læse din fremtid i kortene. Han var i firserne trommeslager i "Parkering Forbudt" og med i Børnemagt Nu-bevægelsen dengang.

Count Lyhne is a musician, resident poet, juggler and jester, and he can read your future in cards. In the 1980s he was a drummer of "Parkering Forbudt" and active in the Children's Power Now-movement.

Samfundets fjende nr. 1

Undskyld jeg ta'r ordet for at sige noget alvorligt,
men jeg synes, det er sindssygt, det er pinligt og for dårligt
at jeg hver dag skal frygte og ha' det ganske hedt
når politiet er ude at jagte SAMFUNDETS FJENDE NR 1

Jeg tænder for mit tv, men tror knap mine egne øjne
for krigsfolk og spekulanter sælger ud af hvide løgne
Der er levebrødsministre og præsteterrorister
og bagmænd og børnsfolk, der kan svindle temmelig tit
for politiet prioriterer SAMFUNDETS FJENDE NR 1

Jeg cykler gennem byen, på en lidt uheldig dag,
for der er råb mellem fjender, med forskellige flag
Og gaderne de brænder, og våben deles ud
jeg kører rundt og skærer tænder, for der lyder også skud
Men knivbænder og mafia kan handle kvit og frit
for politiet satser alt på SAMFUNDETS FJENDE NR 1

Jeg glider ned ad Strøget, gider ikke se på tøjet
se på bondefangere, slave-slips og unge på coke
Og banken sætter prisen, så man tror, det er en joke
men det er ikke særlig morsomt i en enligs situation
når et værelse uden vand koster over en million
Men ågerkarle og bolighajer kan gå og ånde frit
for politiet er ude at jagte SAMFUNDETS FJENDE NR 1

Så når jeg til Christiania med de mange betjente
der er ikke mandskabsmangel, når det er nitter, man skal hente
Med de 50 mand, hver dag i fem år, de bare går og leder
efter små fisk på gaden og lukker deres reder
Jeg har fattet pointen, jeg er en farlig mand
min forbrydelse er den værste i det danske land
for jeg tager mig den frihed at gå og ha' det fedt
Så det er MIG, der ryger HASH, som er SAMFUNDETS FJENDE NR. 1

Public Enemy No. 1

I'm sorry to speak out to say something serious
But I think it's madness, it's embarrassing and just not good enough
That I fear every day will be the one I get in trouble
When the police come to chase the PUBLIC ENEMY NO. 1

I turn on the TV, but I can hardly believe what I see
Of war mongers and wise men, selling their white lies
Bread-and-butter ministers, priest terrorists
String-pullers and stockbrokers get away with anything
While the police are out chasing the PUBLIC ENEMY NO. 1

I ride my bicycle through the city on an unlucky day
Enemy yells to enemy, people with different flags
The streets are on fire, weapons handed out
I ride by grinding my teeth as I hear gunshots
But knife gangs and the mob they get away with whatever
While the police spend time chasing the PUBLIC ENEMY NO. 1

I pass by on Strøget, not looking at the shops
Not looking at the players, the suits or the young folk doing drugs
And the banks set their prices as if they must be kidding
But it's not easy to get by when you're just on your own
When a bare room is over a million kroner
But moneylenders and property sharks they can do as they please
Because the police are still chasing the PUBLIC ENEMY NO. 1

So I get to Christiania and see the big police force there
They certainly have the manpower when it comes to collecting
nobodies
With their 50 officers, every day for five years
All they do is take the little guys and close their shops
Okay I get the point, I'm a dangerous fellow
My crime is the worst in the Kingdom of Denmark
Because I have the nerve to go about enjoying myself
And if I light up a joint I am the PUBLIC ENEMY NO. 1

Filmplakat der annoncerer en børnefilm.

Film poster announcing a children's movie.

Byens Lys

Hele stueetagen i denne store bygning i Fabrikområdet er indrettet som fristadens biograf, med rigtige gamle biografsæder og sand på gulvet. Der vises gerne en film hver søndag. Om eftermiddagen en børnefilm og om aftenen for de voksne. Der er pause, hver gang filmrullen skal skiftes, hvor man så kan nyde en rigtig god æblekage med is og flødeskum samt kaffe og te. Det er også her, der afholdes fællesmøder og andre små arrangementer.

City Lights

The ground floor of this huge building in Factory Quarter has been fitted out as the Freetown's cinema, with original old cinema seats and sand on the floor. They usually run film showings every Sunday. In the afternoon there is a children's movie, and one for adults in the evening. There is an intermission every time the film spools need changing, in which the punters may enjoy a sumptuous ale pie with ice cream, and tea and coffee. The room is also used for community meetings and other smaller functions.

Fællesmøde

De store beslutninger

Jeg står uden for "Byens Lys", Christianias biograf og mødested. Der er indkaldt til fællesmøde. Traditionen tro er pushermiljøet samlet nede omkring baren. Aktivister og resten af Christiania har fordelt sig i resten af rummet. Oppe på scenen sidder dagens ordstyrer, som regel med en mikrofon. Denne person skal helst være en christianit, der har nogen respekt i alle de forskellige grupperinger på Christiania. Alle afgørelser foregår ved konsensus. Det vil sige, at man skal tale sig frem til en beslutning. Dette er en beslutningsform, der er meget tidskrævende, og som let kan blive kørt af sporet af enkeltpersoner, som punker mødet med tilråb og trusler. Derfor er der også på Christiania en debat om, hvorvidt det er optimalt at træffe afgørelser ved konsensus til møder med mange deltagere såsom fællesmøder. Eller om man på længere sigt skal indføre demokratiske afstemninger, så alle bliver hørt.

Community Meeting

The big decisions

I am standing outside the Byens Lys ("City Lights"), the cinema and meeting room of Christiania. Traditionally, the pusher bunch are gathered around the bar. Activists and other residents are spread about the room. On the stage sits the convenor of the day's meeting, holding a microphone. The convenor should ideally be a person who is respected by all the different groups who reside in the Freetown. All decisions are made by consensus. That is, discussion must lead to a common agreement. This form of decision-making is extremely time-consuming, and risks being interrupted by individuals who heckle speakers and make threats. Therefore, discussions are happening in Christiania about whether the consensus model really is the optimal way of making decisions at large assemblies, such as the community meetings. Alternatively, it has been suggested that democratic voting might be introduced, allowing everyone to have their say.

Alt efter dagens emne er der en mere eller mindre hektisk stemning. Til møder, der omhandler økonomi og lignende spørgsmål, er fremmødet som regel temmelig lille, mellem 25 og 60 personer. Til et såkaldt "voldsmøde" hvor man diskuterer og løser de voldelige konflikter der af og til opstår i nattelivet, vil der som regel være et stort fremmøde. Meget få gange har der været mere end 250 mennesker til stede ved et fællesmøde. De sidste par år har der været utrolig mange møder på Christiania. Dialogen med staten kræver mange afklaringer, og nye komplekse spørgsmål dukker hele tiden op.

Depending on the agenda of the meeting, community meetings have a more or less hectic atmosphere. At meetings about financial and such matters attendance is normally quite slim, between 25 and 60 people. At the so-called "voldsmøde" (meetings against violence), attendance booms. Very occasionally, as many as 250 or more have attended community meetings. In recent years many meetings have been called, as the dialogue situation with the Danish government requires the community to come clear on many issues, and new, complex issues continually arise in discussion.

Områdemøde

At lære at lytte

Mælkevejen, Fabriksområdet, Psyak, Fredens Ark, Sydområdet, Mælkebøtten, Nordområdet, Den Blå Karamel, Bjørnekloen, Norddyssen, Syd-
dyssen, Løvehuset, Prærien. Det er nogle af de fantasifulde navne på naturligt opdelte områder på Christiania. Her holdes cirka en gang om måneden områdemøder, hvor lokale tiltag og problemer bliver diskuteret og løst ved konsensus. Altså stemmer man ikke om løsningerne, man taler sig mindeligt frem til et fælles standpunkt. Dette kan være tidskrævende, og de meget svære beslutninger kører ofte over mange ekstra indkaldte områdemøder, før en løsning bliver fundet.

Quarter Meeting

Learning to listen

Milky Way, Factory Quarter, Psyak, The Arc of Peace, South Quarter, The Dandelion, North Quarter, The Blue Toffee, The Bears Claw, North Barrow, South Barrow, Lion House, Prairie. These are some of the fanciful names for the naturally distinct quarters or areas in Christiania. Once a month, on average, each quarter has a meeting at which local initiatives and issues are discussed and decided by consensus. So there is no voting, but an agreement has to be reached between all participants through discussion. This can take quite some time, and difficult situations are often debated over a number of extraordinary quarter meetings before a viable solution is found.

Områdemøde i Nordområdet. Der er en del orientering og nyt fra de forskellige institutioner på Christiania som f.eks. Byggekantoret. Områdekassereren redegør for økonomien, hvem er bagud med brugslejen? Hvilke projekter skal støttes? Det er også her, at de fleste konflikter mellem beboerne i området løses. Denne aften er der en god stemning, og nødden knækkes til sidst.

Quarter meeting in North Quarter. There is a current issues report and news from the different institutions in Christiania, for example the Building Office. The Quarter Treasurer gives a report on the financial status – who is behind with payments? What projects should be supported? Most conflicts between residents are solved at these local meetings. Tonight there is a good atmosphere, and finally all items are resolved.

FILIPENSFORNEMMELSE

Mellem voldens tornede buske kan to filipensplagede knægte skimtes.

”Fuck, fuck, fuck! Jeg hader mudder!” Hvisler den ene mens han forsøger at gemme noget i en træstub, uden at grise sine hvide joggingbukser til. Den anden, der sidder og balancerer på en paraply, piller distræt ved sin telefon. Himlen begynder på endnu en af sine vandinger, så de må skærme sig med paraplyen. Den er knaldrød og ligner ikke noget drengene selv ville have valgt. Lyset, der falder gennem den får både deres ansigter og blanke sportstøj til at rødme. Selvom de begge to står ret stille flakser øjnene, deres puls er nærmest synlig og attituden bristefærdigt stålsat. Det er tydeligt, at om end de nyder ansvaret for det gemte, så er det nær ved at knuse dem.

”Hejsa.” Siger en ældre kvinde, der passerer med sine fem meget forskellige hunde.

”Hejsa.” Gentager hun, og griner så ansigtet fyldes af rynker. Ingen af knægtene får svaret, men glør bare, mens kvinden og hundene forsvinder ud af deres synsfelt. De er vant til at håndtere filipensfornemmelsen. Til kold luft eller vold, men ikke til dét der, sådan en - lige ud af landevejen venlig og uden noget stukket under - hilsen. Den ene opdager, at der alligevel er kommet lidt mudder på hans bukser og forsøger bandende at fjerne det. Den anden fingerer igen med telefonen. Der er alt for stille mellem voldens buske, kun den nærmest muntre prikken af regn mod paraplyen høres. Og på trods af hvad det gør ved maven, ville det være rart, hvis de ringede og bad dem bringe noget op i gaden nu.

”Sådan en skide hippie.” Udbryder drengen med paraplyen og drejer den, så en masse regndråber, på én gang bliver slynget af.

”Ja, Hejsa! Hvem fanden siger hejsa?!” Svarer den anden hoveddrystende.

PIMPLESENSATION

Between the embankment’s thorny bushes two pimple plagued guys can be glimpsed.

”Fuck, fuck, fuck! I hate mud!”, one of them is hissing while trying to hide something in a tree stump without messing up his white sweat pants. The other is balancing on an umbrella while absent-mindedly fiddling with his phone. The sky begins yet another round of its showers, so they shelter under it. It is bright red and clearly not like anything they would have chosen. The light filtering through makes both their faces and shiny sportswear blush. Even though both are standing quite still, their eyes flicker, their pulse almost visible and the attitude bursting point determined. They clearly enjoy the responsibility for the hidden, though it’s almost crushing them.

”Hello there”, an elderly woman passing by with her five very different dogs says.

”Hello there”, she repeats, her face filling with wrinkles from her grin.

Neither of the guys answer, but just stare, as the woman and her dogs disappear from view. They are used to coping with the pimplesensation. And to coping with cold shoulders or violence, but not to such a - friendly, straightforward and without a catch - greeting. One of them discovers a bit of mud has gotten on his pants and swears while trying to remove it. The other is fiddling with his phone again. It is all too quiet around the embankment bushes, only the almost cheery pattering of the rain against the umbrella is heard. And despite what it does to the guts, it would be nice if they phoned right now and asked them to bring something up to the street.

”Such a shitty hippie”, the boy with the umbrella exclaims rapidly spinning the raindrops off.

”Yeah, Hello there! Who the fuck says Hello there?!”, the other one answers with a shake of his head.

Folkekøkken

Folkekøkkenet består af en frivillig gruppe aktivister, der hver torsdag laver mad af madvarer indsamlet fra det, som butikkerne har smidt ud aftenen før (det kaldes "at skralde"). Efter en omhyggelig sortering og rengøring kan maden, der er vegetarisk, tilberedes og derefter sælges for meget få penge. Som regel en tyver for tre retter mad. Det er et hyggeligt sted at mødes, og der kommer mange christianitter, københavnere og tilreisende gæster fra hele verden.

People's Kitchen

The People's Kitchen consists of a large group of activists who every Thursday create meals from food items that have been thrown out by shops on the night before (this is called "rubbishing"). After careful sorting and cleaning of ingredients the vegetarian meals are prepared and sold very cheap. Usually one pays about £2 for a three-course meal. The People's Kitchen is a great place to meet, and many residents of Christiania and Copenhagen mingle with visitors from all over the world.

Traditioner

Christianias fødselsdag

På Christianias fødselsdag vækker Christianias pigegarde, der er for piger af begge køn, christianitterne op til fest, og de fleste Christiania-børn tager fri fra skole. Dagen starter med fælles morgenmad i Byens Lys. Derefter er der lagkage og kagemand forskellige steder rundt på staden. Foran Indkøberen, Christianias købmand, er der fest og gøgl for børn hele dagen. Om aftenen bliver det en fest for voksne ...

Traditions

Christiania's Birthday

On Christiania's birthday all residents are woken up by the sound of the Christiania's Girls' Guard, which is for girls of both sexes, and most Christiania kids have the day off school. The day begins with a communal breakfast party in City Lights. Afterwards there are birthday cakes at different point through the Freetown. In front of the Shopper, the Christiania grocer's, street partying and artistry for children happens throughout the day. Toward evening the party for the adults gets underway ...

Overfor øverst: Der er morgenmad for alle i Byens Lys.
Overfor nederst: Christianias pigegarde på stræk-march
Denne side: Indkøberen serverer kagemand og billig øl i dagens anledning.

Opposite, top: Everyone is invited to breakfast at City Lights.
Opposite, bottom: Christiania's Girls' Guard on the march.
This page: The Shopper serves birthday cake and cheap beer on the occasion.

Overfor: Efter morgenmaden i Byens Lys kommer Børnehavens børn iklædt "Captain Christiania"-kostumer på besøg og giver et par sangnumre.

Denne side øverst: Unoderne, Christianias yngste og sejeste punkrockband, spiller op.

Denne side nederst: Ved Indkøberen bliver der afholdt små konkurrencer som æggeløb, sækkeløb og skiløb.

Opposite: After the breakfast in City Lights the children of the kindergarten, dressed in Captain-Christiana costumes pay their visit and perform a couple of songs.

This page, top: "Unoderne", the youngest and coolest of Christiania's punk bands.

This page, bottom: The Shopper is the place for contests, such as egg race, bag race and ski race.

Traditioner

Christianias julemarked

Julemarkedet på Christiania voksede på få år fra at være et lokalt lille loppemarked til, siden starten af 1980'erne, at være en årlig tilbagevendende begivenhed med en rimelig stor omsætning. Og hvor 15 procent af al handel går som støtte til "De juleløses jul" (se følgende kapitel).

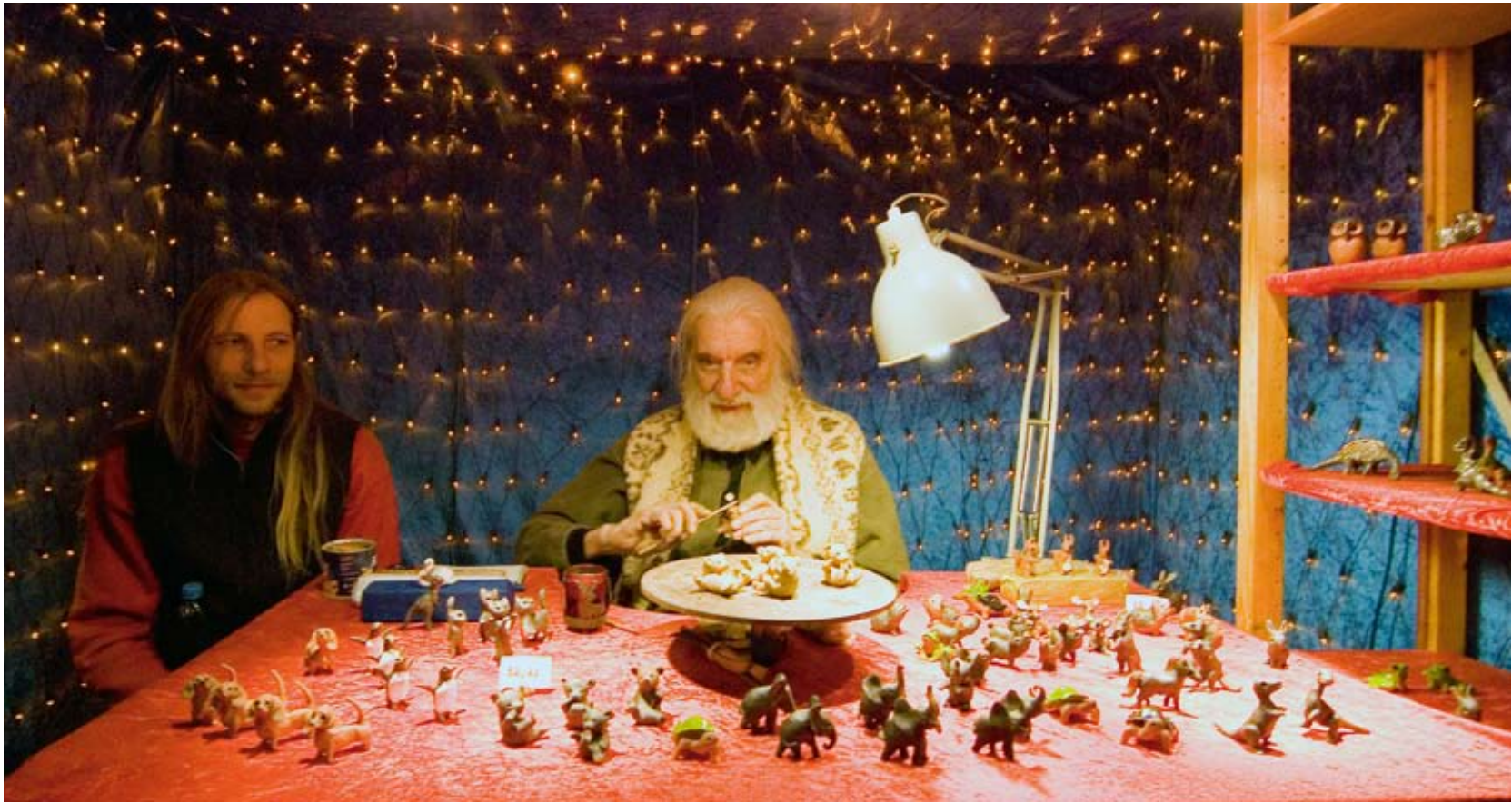
Helt fra begyndelsen, hvor noget af det bedst sælgende var pot-chai (chai-te med bl.a. marihuanablade eller hash), til i dag, hvor det mest er tøj og brugskunst, der sælges, har der været rift om stædepladserne. Arrangørerne bestræber sig dog på, at de udbudte varer så vidt muligt er håndlavede og samtidig til at betale. Et godt sted at finde den lille specielle julegave, man hvert år mangler.

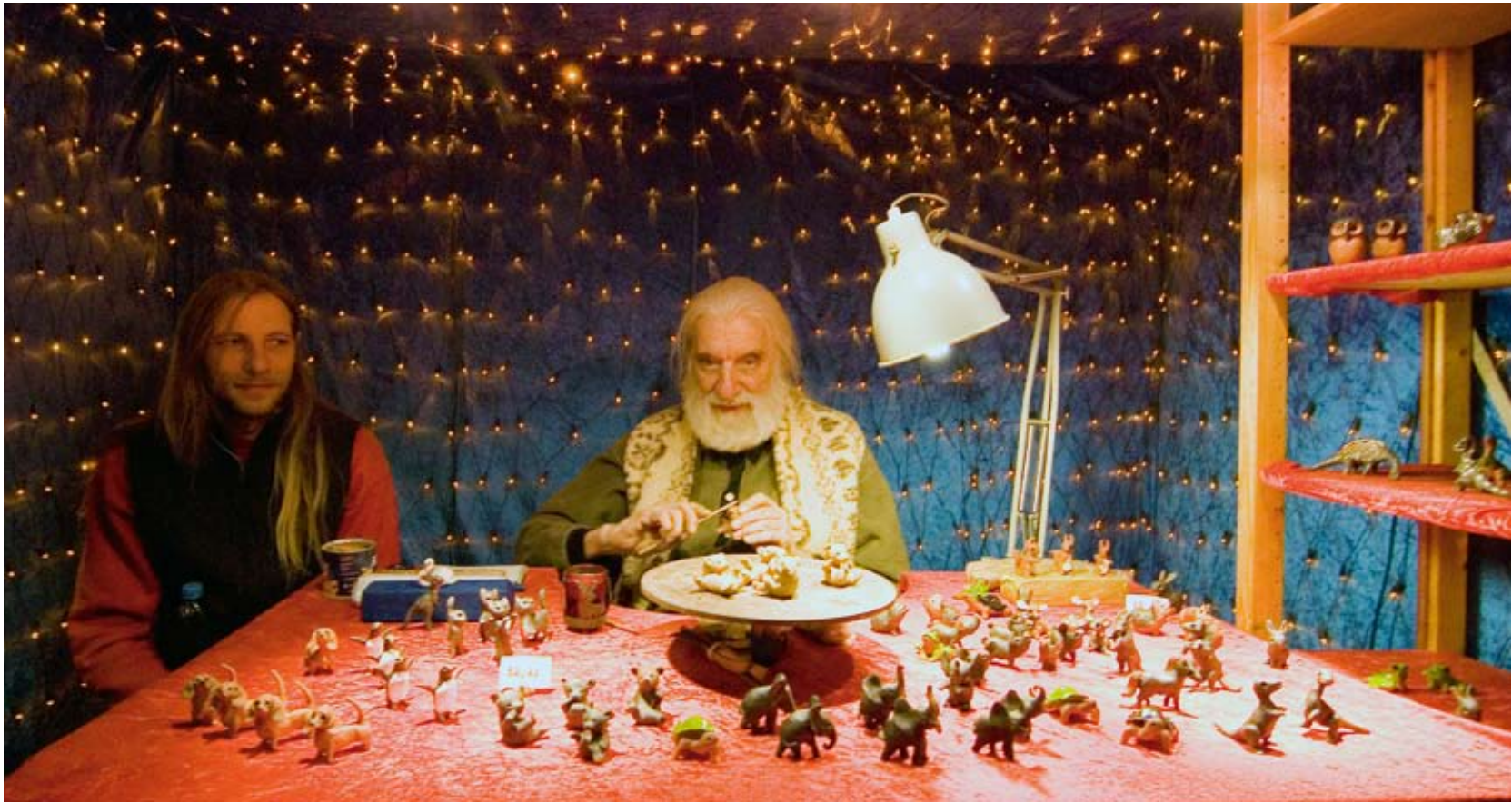
Traditions

Christiania's Christmas Market

The Christmas Market in Christiania quickly went from being a minor flea market to being an annual event with a good turnover. 15% of all transactions go to support for "Christmas for the Christmas-less" (see the following chapter).

From the start, where the best-selling item was pot-chai (i.e. chai tea with cannabis leaves), to today, where best-sellers include clothes, arts and crafts, the booth places are highly sought after. The organisers try to make sure that the goods on offer are mainly hand made and also affordable. The market is a good place to find small special Christmas presents.

Traditioner Juleløses jul

Juleløses jul er nok en af de mest udadvendte og velsete tilbagevendende traditioner på Christiania. Det er lykkedes hvert år, siden 1974, for en skiftende gruppe af frivillige at få dette kæmpearrangement på benene, hvor op til 1500 mennesker får gratis julemad, og børnene små gaver. Det kræver mange kræfter at lave al denne mad, at udsmykke den store hal, at organisere lydanlæg og musikere samt alle de andre forberedelser, der skal til, for at det kan blive en vellykket fest. Juleløses jul er fortrinsvis for alle de mennesker, der ikke har overskud eller plads til selv at holde juleaften. Og for hjemløse, ensomme og syge mennesker. Men dørene er åbne for alle – og alle bliver respekteret, som de kommer.

Traditions Christmas for the Christmas-less

Christmas for the Christmas-less is probably the most respected of Christiania traditions. Every year since 1974, a changing group of volunteers manage to make this gigantic event happen, in which as many as 1500 people are served a free Christmas dinner and children are given presents. A great deal of energy is needed to make all the food, decorate the hall, organise the sound system and musicians, and for all the other odd jobs and preparations involved in making a good party. Christmas for the Christmas-less is mainly for people who have no place or resources to have their own Christmas party. And also for homeless, lonely or sick people. But the doors to the party are open for all – and all are respected as they are.

Madlavning til 1500 mennesker kræver gryder, skeer og andet værktøj af helt særlige dimensioner. Rødkål i kæmpegryder, salat i spandervis og kager, der skal formes i tusindvis. Og alligevel bliver der også tid til de små nuancer som håndskrevne hilsner og julehjerter.

Cooking for 1500 people requires pots, ladles and other utensils and equipment of quite unusual dimensions. Stewed red cabbage in giant pots, bucketfuls of salad and thousands of cakes to be assembled. And yet there is also time for details, such as handwritten greetings and paper heart decorations.

Der er blevet slidt og slæbt for at færdiggøre udsmykningen i den store hal. Emnet dette år er en vikingehal. Præsten erklærer sig i sin juletale noget overrasket over den hedenske udsmykning og siger, at hun foretrækker stjernehimlen på scenens bagtæppe. Hun ender dog med at velsigne festen. Efter maden og gaverne er der underholdning og fest

The team of volunteers have laboured to complete the decoration of the great hall. The theme of the party this year is a Viking hall. The priest says in the Christmas speech that the heathen decorations are a bit surprising and that she prefers the starry sky of the stage back wall. Eventually, though, she blesses the party. After the dinner and presents it is entertainment and party time.

Traditioner Begravelser

Christiania og christianitterne bliver ældre. Og også døden er noget, som man har skullet forholde sig til i de seneste år. Nogle er døde af alderdom, andre har bare levet et hårdt liv og brænder tidligt ud, og atter andre er pludselig og uventet blevet revet bort. Begravelsesceremonien foregår som regel i Vor Frelser Kirke, der ligger lige uden for Christiania. Bagefter kører rustvognen med kisten så op og vender rundt ved Christianias hovedindgang og bliver så kørt væk ledsaget af klapsalver fra de sørgende. Derefter går man ind på "Dyssebroen" på Christiania og smider blomster i søen ledsaget af en lille sang eller tale og til sidst gravøl ...

Traditions Funerals

Christiania and the Christianites are getting older. So death has also become increasingly more of a pressing issue in recent years. Some have died of old age, others have led hard lives and were burnt out relatively young, and others have otherwise suddenly passed away. Funeral ceremonies usually take place in Our Saviour church, right outside Christiania. Afterwards the hearse and coffin drive off to applause from the attendants. The party then head for the Barrow Bridge in Christiania and throw flowers into the lake, and there will be a song or a speech and a funeral feast.

BÅND

Tiden er standset på Prinsessegade, hvor et broget følge står og ser efter en rustvogn.

Først da den er forsvundet kommer folk i bevægelse og går med bøjede hoveder, ned mod Dyssebroen. Deres tunge fødder knirker i den sne, der er faldet hele natten.

Størstedelen af de voksne holder den dødes blomster mellem hænderne. Forglemmigejer, enkelte røde eller gule roser, stramt bundne liljer eller bårebuketter, med bånd og det hele. Nogle bærer også på småbørn, mens andre knuger om en høkerbajer.

Nu samles følget langs broens rækværk, og begynder

forsagt på den sang, de alle kender sådan nogenlunde. Folk står så tæt at den hvide ånde fra en mund går i ét med en anden, og lægger sig som en forsonende sky mellem dem. Da sangen forstummer, falder de første blomster mod vandet, og dernæst dumper de en efter en derned.

Længe efter at det brogede følge er forsvundet, spreder strøm og vind blomsterne, med bånd og det hele, ud over vandspejlet.

Men næste morgen er al bevægelse standset. Kulden har taget til og vandet er blevet til is. Is der fastholder blomsterne sådan, helt ind i det forår, der dog må komme til sidst.

RIBBON

Time has stopped on Prinsessegade where a motley gathering stands and watches a departing hearse.

Not till it's gone from view do people start moving and walk with bowed heads down towards Dyssebroen. Their heavy feet crunch the snow that fell throughout the night.

Most of the grown ups are holding the flowers of the dead in their hands. Forget-me-nots, single red or yellow roses, tightly bound lilies and sprays, with ribbons and all. Some also carry small children, while others clench a beer bottle. Now the crowd gathers along the bridge rail, and despondently begin some song they all sort of know. People are

standing so close the white breath from one mouth merges with another forming a reconciling cloud amongst them. As the song ceases, the first flowers fall to the water, and then they drop one by one.

Long after the motley gathering has dispersed, the current and wind spread the flowers, with ribbon and all, across the water mirror.

But next morning all movement has stopped. The cold has deepened and the water turned to ice. Ice that holds the flowers right through to the spring, that eventually has to come.

Morgenstedet

Den lille vegetariske madklub

Morgenstedet opstod i slutningen af 1980'erne. Det har siden udviklet sig til en lille vegetarisk madklub med frokost og aftensmad. Alt sammen baseret på tankerne om økologiske råvarer og en bæredygtig livsstil. Der er en intim atmosfære her, og man kan hele tiden se, hvad der foregår i køkkenet.

The Morning Place **The little vegetarian food club**

The Morning Place started in the late 1980s. Since then it has grown into a little vegetarian food club with lunch and dinner available. All based on appreciation of organic ingredients and a sustainable way of life. The club has a friendly atmosphere, and visitors can see what goes on in the kitchen.

The image shows the interior of a restaurant with a rustic, traditional feel. The room is filled with wooden tables and dark wooden chairs. The tables are set with white tablecloths, glassware, and small floral centerpieces. The ceiling features exposed wooden beams and warm lighting. The walls are light-colored with some framed pictures and arched windows in the background. The overall atmosphere is cozy and inviting.

Spiseloppen

Spisested med traditioner

Spiseloppen opstod i 1983. Fra en ydmyg start voksede den sig hurtigt større. Og da den i 1984 modtog 4 kokkehuer i Politiken, blev den med ét landskendt og rimelig velbesøgt. Ikke mindst af christianitterne selv. Maden er god, og prislejet moderat.

The Food Flea

A restaurant with traditions

The Food Flea started in 1983. From humble beginnings it soon grew bigger. And when in 1994 it received a 4-star recommendation in the national daily Politiken, the restaurant at once became famous country-wide and regularly received many visiting diners. Not least from within Christiania. The food is good and prices are moderate.

Køkken og gryder er større end på Morgenstedet (se forrige kapitel). Og her på Spiselloppen er kød en vigtig ingrediens i madlavningen.

The kitchen and pans here are larger than at the Morning Place (see previous chapter). And at the Food Flea meat is an important staple.

Musikloppen

Spillested og klub

Musikloppen, der ligger i samme bygning som Spiseloppen, har eksisteret næsten siden begyndelsen af Christianias historie og hed i begyndelsen Jazzloppen. Gennem årene har den, med skiftende programmer og åbningstider og næsten altid med fokus på nye navne og strømninger i musiklivet, vokset sig større og større. Loppen er som næsten alle større virksomheder på Christiania en forening, som er kollektivt ledet.

The Music Flea

Concert venue and club

The Music Flea is housed in the same building as the Food Flea, and has existed almost since the beginning of Christiania's history, when it was called the Jazz Flea. Over the years it has grown to a big venue, with varied artists and opening hours, and mostly focusing on emerging bands and movements in music. The Flea, like mostly all other ventures in Christiania, is a society that is governed collectively.

I starten af aftenen er der klubstemning og hygge på Loppen.
Følgende sider: Senere starter livemusikken, og det bliver til en koncertaften.

In the early hours of evening the Flea has a friendly club-like atmosphere.
Following pages: A little later the live music kicks off, and it becomes a concert night.

Den Grå Hal

Den Grå Hal er en pragtfuld stor bygning, der er ca. 150 år gammel og har et areal på 800 kvadratmeter. Den kan rumme alle de store begivenheder på Christiania. Lige fra starten, hvor teatergruppen Solvognen opførte teater her, og til det årlige julemarked, juleløses jul, koncerter med større navne som Bob Dylan, Nina Hagen, Red Hot Chili Peppers og mange andre. Også vigtige besluttende fællesmøder, hvor man forventer et stort fremmøde, bliver afholdt i Den Grå Hal. Foreninger udefra, som f.eks. Operation Dagsværk og Enhedslisten, har lejet sig ind her. Billederne her på siderne er fra en støttefest "SIRIUS AFRIKA". En aften med god mad og musik, hvor hele overskuddet gik til fattige børn i Mozambique.

The Grey Hall

The Grey Hall is a great, big building, about 150 years old and with an area of about 800 m2. It holds all major events in Christiania. From the start, when the "Solvognen" theatre group held their performances there, to the annual Christmas Market, Christmas for the Christmas-less, and concerts with big names, such as Bob Dylan, Nina Hagen, Red Hot Chilli Peppers, and many others. Important mass meetings with large attendance are also held there, and groups such as "Operation Day's Work", and the left-wing party Enhedslisten ("Unity List") have used the space for meetings. The photos over these pages are from a party in support of "Sirius Africa". It was a night of good food and music, with all profits going to poor children in Mozambique.

Operaen

Forsamlingshus og koncertsted

I hjertet af Pusherstreet ligger Operaen. Det er Christianitternes forsamlingshus. Stedet, hvor der holdes store fødselsdage, ungdomsfester og støttefester. Men også Bluesklubben, der afholdes hver søndag fra kl. 15 til 21. Her er der fri indgang og fri scene. Musikken rækker fra blues og rock til afrikanske trommer og latinmusik. Scenen skifter hver halve time, så næsten alle kan få lov at prøve at spille i løbet af aftenen.

The Opera Community and concert hall

The Opera is situated right at the heart of Pusher Street. It is the community hall for Christiania, the place where big birthday parties, youth parties and charity parties are held. It also houses the Blues Club, which runs every Sunday 3-9pm. It has free entry and a free stage, with music ranging from blues and rock to African drumming and Latin. A new artist takes the stage every half hour, so almost everyone gets a go at stage performance over an evening.

Øverst: Bluesklubben er som regel velbesøgt. Et godt sted at hygge sig og holde varmen en søndag eftermiddag.

Nederst: Mennesker og musik fra hele verden mødes.

Overfor: Om eftermiddagen spilles der mest blues og rock.

Top: The Blues Club usually attracts a large audience. It is a nice place to keep warm and have a good time on a Sunday afternoon.

Bottom: People and music from all over the world come together.

Opposite: The afternoon is the time for blues and rock.

Som aftenen falder på, skifter musikken ofte over til latin salsa, og der gøres plads på dansegulvet.

As evening falls the music changes to Latin salsa and the floor is cleared for dancing.

Operaen Maskebal

Som Christianias forsamlingshus er Operaen stedet, man kan holde store privatfester. Barike har fødselsdag og fejrer det med alle sine venner med et maskebal.

Dresscode er "Kom som den filmrolle, du helst ville være".

The Opera Masque ball

As Christiania's community house the Opera is the place where bigger private parties are held. It is Barike's birthday and the party is a masque ball for all the friends.

Dress code: Come as your ideal movie character.

Marianne

Skraldepige, og studerer kommunikation

Jeg besøgte Christiania to gange, og anden gang blev jeg hængende i Danmark. Jeg har boet 10-12 forskellige steder herude gennem årene. Passet huse for folk, der var ude at rejse, boet på folks sofa og i perioder boet ude i København. Men 2001 fik jeg en fast bolig på Christiania. Jeg holder meget af dette sted, fordi jeg føler, at det er et sted, hvor mennesker i det mindste prøver at gøre en forskel i forhold til det at leve i et fællesskab. Og hvor de mange samtaler og diskussioner ikke handler så meget om friværdis og det nye køkken, men om, hvordan vi får fællesskabet til at fungere bedre. Københavns kommunale skraldeordning stopper ved indgangen til Christiania-området.

Marianne

Dustwoman and Communication student

I visited Christiania twice, and the second time I ended up staying in Denmark. I have lived 10-12 different places out here over the years. I was a house-sitter for various people, I have slept on couches, and sometimes lived out in Copenhagen. But in 2001 I found a permanent residence in Christiania. I love this place, because I feel that it is a place where people at least try to make an effort about living together. And where the many discussions we have are not about house prices, but about how to make the community work better. The Copenhagen City Council rubbish collection stops at the entrance to Christiania.

Derfor opstod Skraldeholdet allerede i de allerførste år af Christianias levetid og har været en fast institution siden. Fra de første dage, hvor "skraldeholdet" kørte rundt med traktor med anhænger, hvor vi så med håndkraft skulle løfte de tunge skraldespande – gamle, tærede olietønder, der var fyldt med usorteret affald. Der var en del, der hentede sig en rygskada i de dage. I dag er det hele sat lidt mere i system. Skraldespandene passer til skraldebilen, der automatisk kan læsse affaldet op i skraldebilens container. Arbejdet er stadig hårdt, men meget mindre sundhedsskadeligt end før.

Maskinhallen og kunsten at flygte med en traktor

Maskinhallen er Christianias maskinstation, her findes traktorer, små lastbiler, kassebil, slamsuger, bobcat og et hav af værktøj. Maskinhallens anden store funktion er at tage sig af al skrald og affald på Christiania. Fordelingen af arbejdet foregår på et mandagsmøde, hvor en seddel med de forskellige opgaver bliver fyldt ud af dem, der møder op. Maskinhallen har gennem årene fungeret som stedet, hvor mange udlændinge mødes: franskmænd, tyskere, australiere, russere, englændere etc.

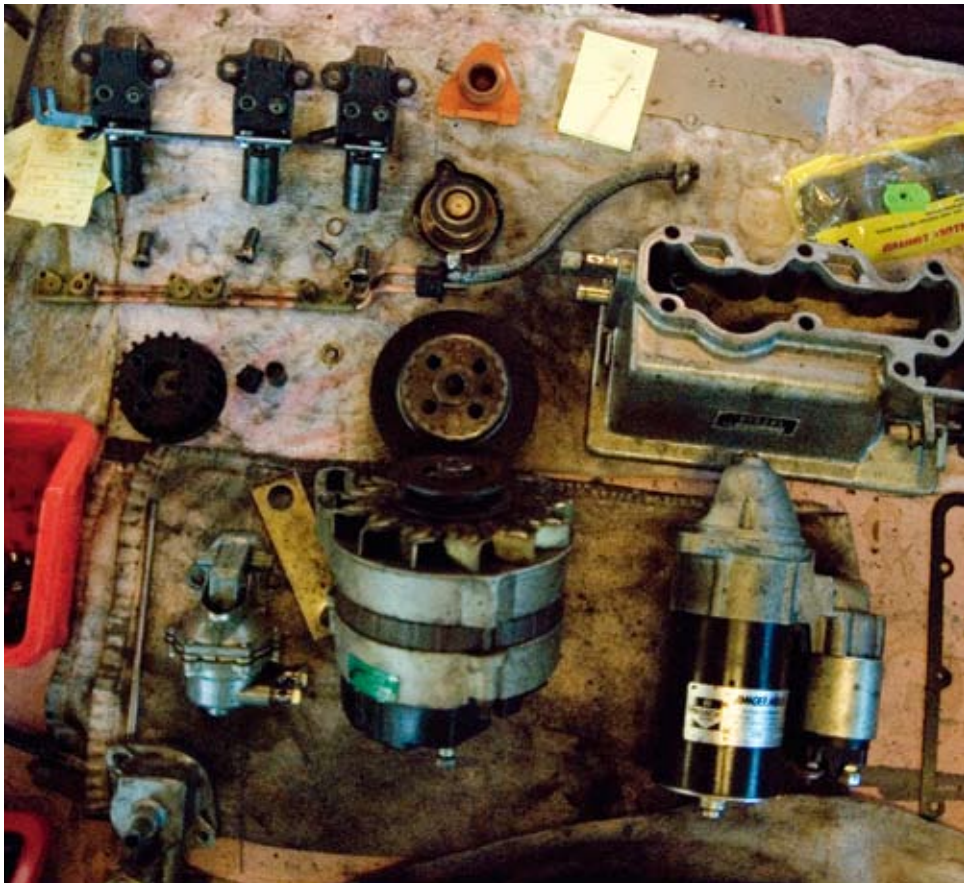
Da jeg kom til Danmark, kan jeg huske, at jeg syntes, det danske politi var milde og venlige i forhold til det, jeg havde oplevet i Frankrig. Det danske politi var lidt mere nuanceret førhen.

Therefore, in the first years of Christiania's lifetime, a "Dust Team" was established and is still running as a regular, indispensable organisation. In the early days the Dust Team drove about in a tractor and trailer and all the heavy bins had to be lifted and emptied by hand – bins were made of worn oil barrels, filled with unsorted rubbish. Many of the dust team got back injuries from the taxing work in those days. Today everything is more organised. Bins fit the dust truck, which automatically lift them and empties the contents into a skip. The work is still very heavy, but much less of a health risk than previously.

The Machine hall and the art of escaping with a tractor

The Machine hall is the Christiania machine pool, holding tractors, small trucks, a van, a sewer-man's truck, a bobcat and a legion of assorted tools. The second function of the machine hall is to deal with all rubbish in Christiania. The distribution of work tasks happens at a Monday meeting, where a list of all the tasks is filled with the names of the meeting attendants. Over the years the machine hall has been the place for internationals to meet: French, Germans, Australians, Russians, British, etc. When I first came to Denmark I remember thinking that the Danish police were mild and friendly compared to what I had experienced back in France. The Danish police were more nuanced back then.

Forrige sider: Maskinhallen er også en udlejningshal for maskiner og et værksted med olie og knofedt.

I midten : Skraldeholdet finder ofte brugbare ting, men denne Spiderman-dragt er for hullet og ryger ud med resten.

Nederst tv.: Traktoren er klædt på til demo. (Foto: Manon Duquesnay)

Previous pages: The machine hall is also a machine pool and workshop with tools, oil and elbow grease.

In the Middle: The Dust Team often collects usable things, but this Spiderman suit has too many holes and is thrown away with the other dirt.

Bottom left: The tractor dressed for a demonstration. (Photo: Manon Duquesnay)

Jeg kører ofte traktoren, når der skal demonstreres for Christiania, for Ungdomshuset, til 1. maj osv. Vi sætter en anhænger til traktoren. På anhængeren er der som regel en udsmykning, der passer til optoget, eller et band, der spiller musik. Det starter altid som en happening med udsmykninger, farver og musik. Men hvis tingene begynder at koge over, er det sin sag at styre en traktor, når de 1000 mennesker, der går i demoen foran traktoren, pludselig alle flygter direkte tilbage imod én – væk fra tåregas og knipler. Gasskyen, der bare kommer nærmere og nærmere. Og det umulige i at vende traktoren i menneskemylderet. You're stuck! Og så er det, man bare må indstille sig på at bruge nogle dage på at hoste tåregassen ud af lungerne igen. I dag synes jeg nok, at det danske politi er fuldt på højde med det franske, hvis du forstår, hvad jeg mener ...

Fremtiden!? Marianne smiler skævt. Tjaa, jeg vil gerne være med til at omfordele det enorme overskud fra Nord til underskuddet i Syd. Det er en af grundene til, at jeg lige netop studerer kommunikation. Efter den uddannelse er der gode muligheder for at arbejde ude i marken, at kæmpe for menneskers ligeværd og retfærdighed. Noget af det mest fantastiske ved at være på Christiania er, at man nogle gange føler, at hele verden kommer til een, fordi der altid har været denne store gennemstrømning af folk fra hele verden – hver med deres egen unikke historie – som har lagt sjæl og arbejde herude. Mange er rejst videre, nogle blev hængende, fanget ind af livet på Christiania. Alle har de givet vigtige bidrag til livet herude.

I often drive the tractor when we go to demonstrations for Christiania, for the Youth House, 1st May, and things like that. We put a trailer on the tractor. Usually it is decorated according to the occasion, or we have a band playing there. It always starts as a fun event with colourful decorations and music. But if things start to heat up it is a bit of a feat to drive a tractor when 1000 people in a march in front of you suddenly decide to split up and run straight back where you are – away from tear gas and cudgels. You sit there and see the gas cloud approaching. And you know it is impossible to turn the tractor in the middle of all the people. You're stuck! Then you have to settle to the fact that you'll be spending the next few days coughing that gas out of your lungs. Today I think the Danish police are probably the same as the French, if you know what I mean ...

The future?! Marianne grins. Well, I would like to be a part of distributing the profits of the North to balance the lack in the global South. This is one of the reasons why I am studying Social Science. After the education there will be good opportunities to work in the field, to fight for human equality and justice. One of the most amazing things about living in Christiania is that you sometimes get the feeling that the entire world comes to visit once in a while, because people from all sorts of countries come by all the time – each with their unique story – and each puts themselves into the work they do here. Many have moved on, some have stayed behind, caught by the Christiania life. All have given important efforts to life out here.

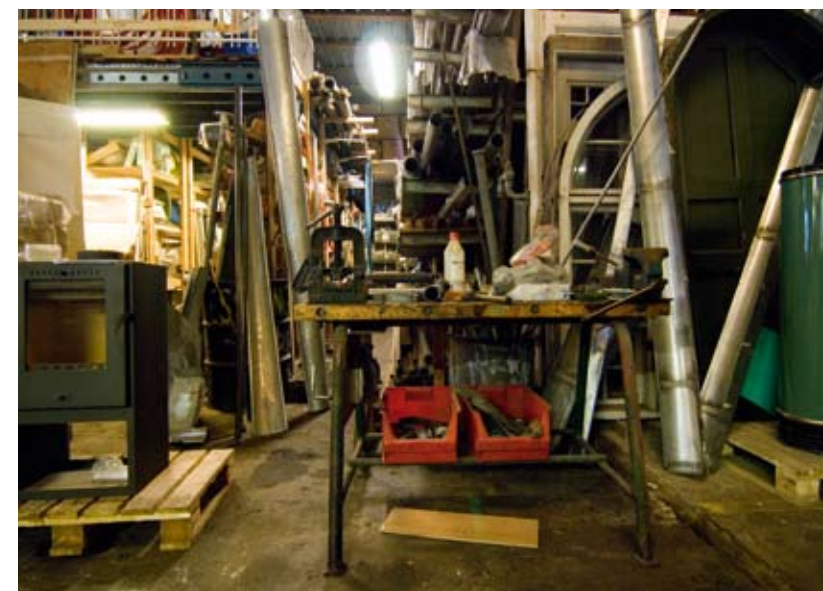
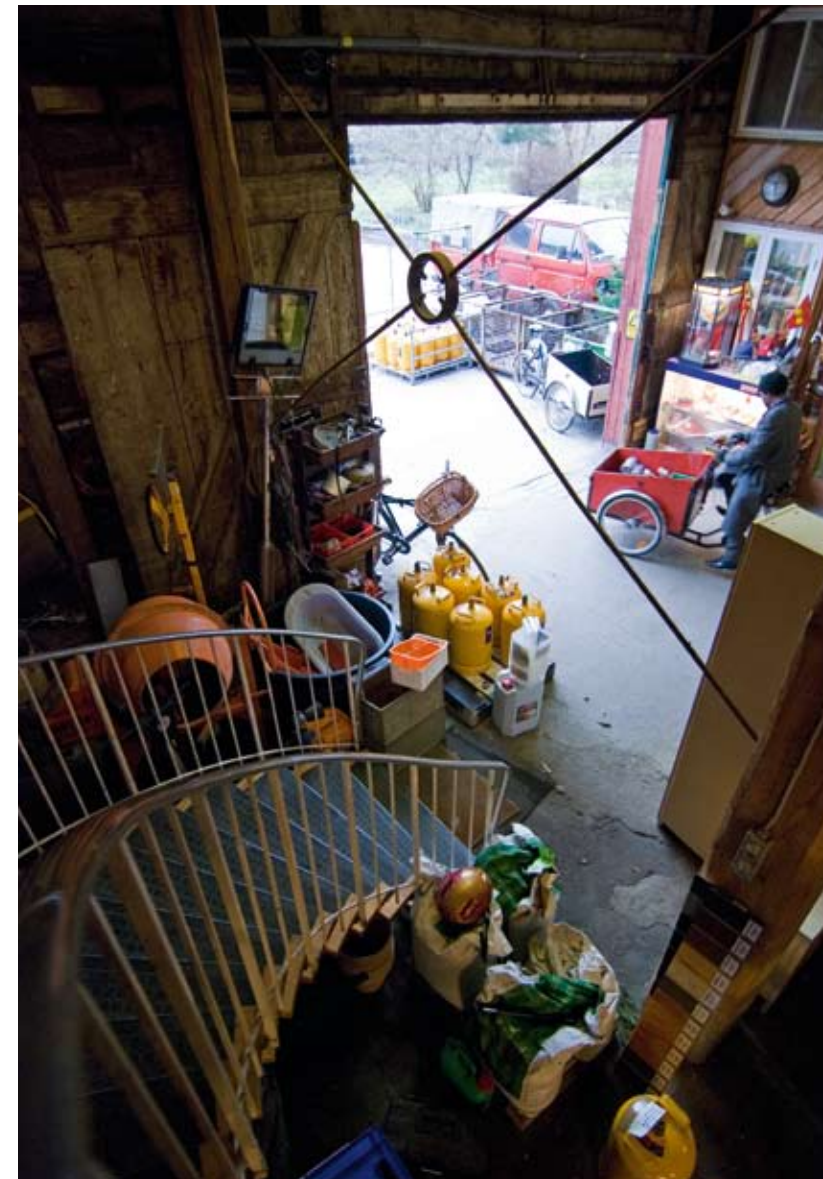

Arbejde på Christiania

På Christiania har der altid været en stor underskov af små virksomheder. Nogle er med tiden vokset ud af Staden, og mange lever i og af lokalområdet. Men det gælder for dem alle, at de er kollektivt styret af dem, der arbejder i dem, og at der er samme regler for alle i virksomheden.

Working in Christiania

Christiania has always had a jungle of minor enterprises. Some have grown beyond the Freetown and many make a living from local custom. But they are all governed collectively by the workforce and the same rules hold for all in Christiania enterprises.

DEN GRØNNE HAL: Den grønne genbrugshal voksede fra starten i 1977 og op gennem firserne. I denne periode var der et sandt byggeboom, og alle skurvognene blev, lidt efter lidt, til selvbyggerhuse med el og vand. Efter at byggestoppet blev indført på Christiania, og den generelle småbutiksdød har ramt Christianshavn, har man de sidste mange år, ud over trælast, brænde og genbrug, indført bl.a. papirvarer, tøj og legetøj i sortimentet.

THE GREEN HALL: The Green Recycling Hall started in 1977 and expanded through the 1980s. This time was a veritable construction boom, and the original site-hut residences gradually turned into hand-built houses with electricity and running water. After the official stop for further building expansion was agreed, and the gradual demise of minor shops has arrived at Christianshavn, goods such as paperware, clothes and toys have been added to the stock of wood shop and DIY items and more traditional recycling items.

CASO OVNE: Har eksisteret siden 1974. Startede som snedkeri. Har næsten forsynet hele Staden med koks- og brændeovne gennem tiden. Sælger i dag hovedsaglig renoverede antikke ovne i både ind- og udland.

CHRISTIANIA - BYGGEKONTOR: Byggekontoret har gennem årenes løb sparet Christiania for millioner af kroner ved at opbygge kloakforholdene, reparere vandnettet for utætte gamle rør og udbygge elnettet på hele Christiania. Og er på mange måder hjertet i selvforvaltningen. Byggekontorets kontor koordinerer de opgaver, der kommer ud til de rette håndværkere.

CASO FIRES: Has been in existence since 1974, when it started as a joinery. Since then it has provided almost the entire Freetown with coal and wood fires. Today the shop sells mainly renovated antique fires in Denmark and abroad.

CHRISTIANIA BUILDING OFFICE: Over the years, the Building Office has saved Christiania millions of kroner by improving the sewers, repairing the old pipes of the water supply and expand the electrical network all over the Freetown. The Office is in many ways the heart of the self-government of the place. The Building Office coordinates jobs so they end up with the right tradesmen.

VETERANBILKLUBBEN: Har åbent hus et par dage om året.

CHRISTIANIA-POST: Alle christianitterne havde i mange år samme postadresse "Bådsmadsstræde 43", og først for nylig – og efter mange diskussioner – er individuelle adresser indført som et krav fra staten. Men al post bliver stadig samlet på CA-post i loppebygningen og kan afhentes hver dag mellem 13 og 18.

TATA SKO: Tata laver sko med inspiration fra hele verden.

SUNDHEDSHUSET: Her kan man få massage og købe naturmedicin. Der er også tilknyttet en læge og sygeplejerske. Så dagens lys i 1978.

VENTURA: Er Christianias musikstudie, hvor musikere fra hele landet indspiller deres musik.

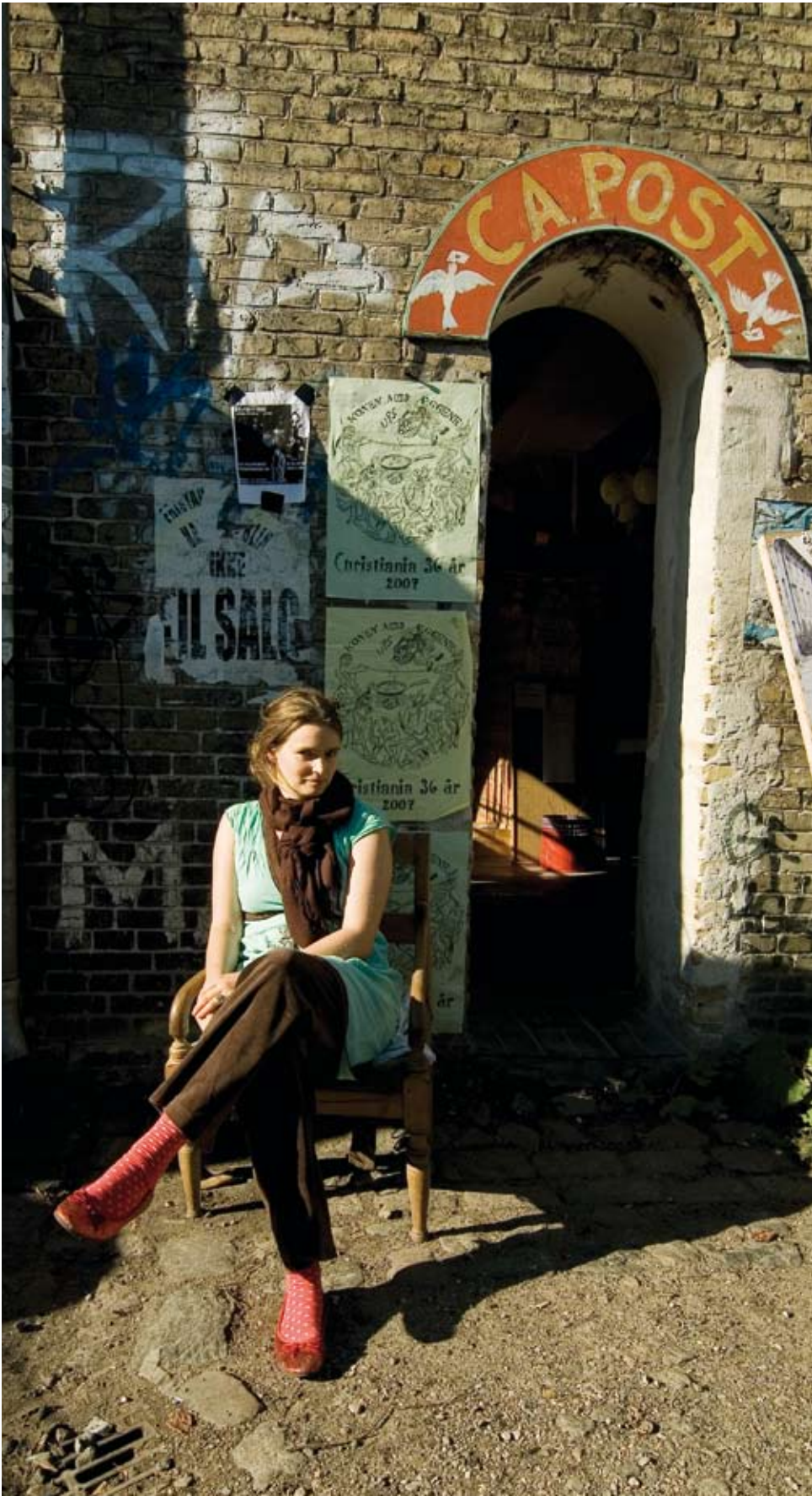
THE VETERAN CAR CLUB: Is open a few days each year.

CHRISTIANIA POST: For many years all Christianites held the same postal address, in 43 Bådsmadsstræde, and it is only recently – and after many discussions – that individual addresses have been introduced after a national government demand. All mail is still collected in Ca Post in the Flea building and is ready for collection every day between 1-6pm.

TATA SHOES: Tata makes shoes inspired by all the world.

THE HEALTH HOUSE: Massage and natural remedies are available. The house also has a GP and nurse. It was established in 1978.

VENTURA: Christiania's music recording studio, where musicians from all over the country come to make records.

YAK og DIVA: Er to små butikker ved Pusherstreet, der sælger ting og sager fra Nepal, Indien og Tibet.

CYKELHANDLEREN: Startede i 1980'erne med reparationer og lapning. Sælger i dag bl.a. den berømte Pedersen-cykel og mountain bikes.

YAK AND DIVA: Two little shops by Pusher Street that sell knick-knacks from Nepal, India and Tibet.

THE BIKE SHOP: Began in the 1980s doing repairs and patching. Today they shop sells the famous Pedersen bicycle and mountain bikes.

JAZZKLUBBEN: Spiller i Børneteateret hver onsdag og fredag med jazz i alle afskygninger. Her er det Etta Cameron, der synger.
OASEN: Ligger i bunden af operabygningen lige ud til Pusherstreet. Her serveres cappuccino og god mad.

THE JAZZ CLUB: Plays all kinds of jazz in the Children's Theatre every Wednesday and Friday. Here it's Etta Cameron on stage.
THE OASIS: Situated at the bottom of the Opera building, going on to Pusher Street. Serves cappuccinos and good food.

INDKØBEREN: Startede i 1970'erne med, at en lille gruppe købte en varevogn, hvorfra de solgte petroleum, øl og ost. Siden er det vokset, så det i dag er hele Christianias indkøbscentral og købmand.

GRØNTSAGEN: Stadens grønthandler med fortrinsvis økologiske varer. Serverer også middagsmad fra kl. 12 hver dag.

MÅNEFISKEREN: Fristadens café, der har en tavle ved døren, hvor man optæller antallet af politibesøg, siden politiet i 2004 intensiverede razziaerne på området. Man opgav at tælle videre efter razzia nummer 6000 og har i stedet valgt at kalde sig "Verdens bedst bevogtede café".

THE SHOPPER: Started in the 1970s when a small group of people bought a van, from which they sold petroleum and cheese. Since then it has grown and is today the central shopping place and grocer for all Christiania.

THE VEGETABLE: The Freetown greengrocer with predominantly organic produce. Also serves lunch every day from noon.

THE MOON FISHER: The Freetown café has a board at the door on which is listed the number of police visits since 2004, when the frequency of raids on the area was greatly intensified. After the count reached 6000 they gave up keeping track, so now instead the café calls itself "The best guarded café in the world".

RUM

I Grøntsagens aflange lokale buldrer ovnen og vinder langsomt over den træk, der får stearinlysene til at blafre. Her dufter af æbler og af de frikadeller som den lange tynde fyr er ved at stege. Bag trædisken står en statelig dame med gråsprængt manke og sortmalede øjne. Hun skubber blusens flagermusærmer op og arrangerer fadene med salater, så de tager sig bedst muligt ud. Køleskabet og reolen med brød skærmer baglokalet fra butikken, men hjørnet af en bænk og ghettoasteren der spiller Savage Rose kan lige skimtes. Et par kunder går søgende rundt om opsatsen med de økologiske grøntsager, mens en tredje sidder ved et af cafebordene og slubrer suppe i sig. Noget begynder at lugte brændt, og den lange fyr udstøder en række eder, der får damen med de sortmalede øjne til at bytte plads med ham. Frikadellerne reddes mens fem blanke

æbler og en flaske hyldebærsaft bliver solgt. Fyren er i færd med at ekspedere den næste kunde, da døren går op, og en kvinde skrider ind med ansigtet gemt i sine blonde lokker. Hendes skuldre hopper idet hun passerer disken, og der lyder en række klemte hulk. Så snart kvinden når om i baglokalet bryder gråden for alvor løs, og den gråhårede dame slår armene omkring hende. Med blusens vide ærmer og øjnenes blankhed ligner hun en beskyttende ravn. Hun mumler noget til den grædende og får hende ned at sidde på bænken. "Nej, jeg er okay." Indvender hun og snøfter voldsomt. Alligevel beder damen den tynde fyr om at lave et skilt til døren. "Bare skriv Midlertidigt lukket." Siger hun, og blinker til ham hen over det blonde hår. Da de sidste kunder er gået, skiltet hængt op og døren låst, er et rum til sorgen ryddet mellem de duftende æbler.

ROOM

In Grøntsagens rectangular room the oven is rumbling and slowly beating back the draft that's making the candles flicker. It smells good in here, of apples and of the meat balls the tall, thin guy is frying. A majestic lady with greying mane and blackpainted eyes is standing behind the wooden counter. She pushes up the batwing sleeves on her blouse and arranges the trays with salads, so they look their best. The fridge and the bread shelves are screening the back of the shop, but still a corner of a bench and a ghettoaster playing Savage Rose can just be glimpsed. A couple of customers walk searchingly around the ecological vegetable stands, while a third is sitting at one of the cafe tables slurping soup. Something starts to smell burnt, and the tall guy swears loudly making the lady with the blackpainted eyes switch places with him. The meat balls are saved while five shiny apples and a bottle of elderberry juice are being sold. The guy is serving

the next customer, when the door opens, and a woman strides in with face hidden in blond locks. Her shoulders are jerking from half-stifled sobs as she passes the counter. As soon as the woman reaches the back of the shop, the crying breaks through, and the greyhaired lady throws her arms around her. With the wide sleeves of the blouse and moisted eyes, she looks like a protective raven. She mutters something to the crying woman and makes her sit down on the bench. "No, I'm okay", she objects and sobs violently. Nevertheless the lady asks the thin guy to make a sign for the door. "Just write Temporarily closed", she says and winks at him above the blond hair. When the last customers have left, the sign up and the door locked, a room for the sorrow has been cleared amongst the good smell of apples.

Kvindesmejden

En verden i metal

Kvindesmedjen opstod i 1997. Den har fra en spæd start vokset sig stor og lavet alt fra små lysestager, en stor lysglobe i Vor Frelser Kirke på Christianshavn, tv-zulu awards i metal, til interiør og butiksindretning. Kvindesmedjens butik er en verden af fantastiske former og alle metaller farver blandet med glas og sten. Det er et sted, man sagtens kan bruge et par timer på at kigge sig omkring.

The Women's Smithy

A world of metal

The women's smithy started in 1997. From its beginning it has grown up to produce everything from little candlesticks, a great candle sphere for Our Saviour church in Christianshavn, and the Zulu TV awards, to interior and shop decoration.

The shop of the Women's Smithy is a world of fantastic shapes and all the colours of metals mixed with glass and stone. It is a place where one can easily spend hours browsing.

På gennemrejse Taz fra Australien

Taz er på gennemrejse. Hun er opvokset i Australien og hørte første gang om Christiania, da hun så en Pedersen-cykel på internettet. Hun arbejder som projektleder, men har også en genbrugscykelbutik i sin baghave i Australien, og hendes venner derfra, der alle er "BikeNuts", fik hende til at love at besøge Christiania og se en Pedersen-cykel, hvis hun skulle til Europa. I sommeren 2007 tog hun til G8-protestmøde i Tyskland. Derefter rejste hun til Danmark. "På Christiania mødte jeg nogle gode folk, der tog godt imod mig. Og de manglede hjælp til "Spectaculum", gøglerfestivalen, der blev afholdt på Christiania i efteråret 2007. Christiania er fantastisk, fordi det her handler om folks reelle behov og ikke samfundets regler eller simpel profit. Her kan man afprøve sig selv og sine drømme. Så er jeg blevet hængende lige siden, for der er hele tiden nye gode projekter, der popper op."

Taz from Australia

Taz is passing through. She grew up in Australia and heard about Christiania for the first time when she saw a Pedersen bicycle on the Internet. She works as project manager, but also has her own second hand bicycle shop in her back yard in Australia, and her friends from home – who are all "bike nuts" – made her promise to visit Christiania and see a Pedersen bike for herself if she was going to Europe. In the summer of 2007 she came to Germany for the G8 protest meeting, and after that she went to Denmark. In Christiania I met some great folks, who gave me a warm welcome. They needed a hand with the "Spectaculum" juggling festival, which was to happen in the autumn of 2007 in Christiania. Christiania is amazing, because it is about people's real needs and not the conventions of society, or simply profit. This is a place to try yourself and your dreams. I have been stuck here ever since, because great new projects pop up all the time.

Vinterbadeklubben Kong Neptuns våde lussing

Vinterbaderne er en gruppe på mellem 4-15 mennesker, der mødes hver søndag kl. 12 året rundt. Alle er velkomne. Efter badeturen går alle i Stadens fælles-sauna og får varmen. Den, der dukker op, men ikke tør hoppe i, får en lussing med kloen af en levende hummer (hvis der er en til stede!).

The Winter Bathing Club King Neptune's wet slap in the face

The winter bathers are a group of 4-15 people who meet every Sunday at noon throughout the year. Everyone is welcome to join. After a swim in the sea they all head for the Freetown communal sauna in the Bath House to heat up. Anyone who shows up but is afraid to get in the water receives a slap in the face with a live lobster (provided one is present!).

I 2004 samledes alle Christianias børn til et fællesfoto. Nogle få var ude at rejse eller kunne ikke på dagen, men alligevel giver det et meget godt billede af antallet af børn

In 2004 all the children of Christiania got together for a group photo. Some few were travelling or couldn't otherwise make it on the day, but the photo still gives a reliable idea of the number of children.

Christianias børn

Der bor mellem 150 og 200 børn på Christiania. Børnene er meget bevidste om, hvor de kommer fra. De har som gruppe generelt en stærk identitetsfølelse af at være christianitter. Ikke at de overtager forældrenes hippiekultur, det er snarere en følelse af tryghed og internt sammenhold. De fleste udvikler sig som ganske almindelige danske unge, der tager uddannelser, får børn og arbejde.

Ingen har tal på, hvor mange børn, der gennem årene er født på Christiania. Men der er allerede født mange anden- og tredje generationschristianitter, så en del ældre christianitter faktisk er blevet bedste-forældre.

Christiania's Children

Between 150 and 200 children live in Christiania. The children are very aware of their background. As a group they generally have a very strong sense of identity as Christianites. Not that they have directly adopted the hippie culture of their parents, but it manifests rather as a sense of comfort and community. Most of the children grow into normal Danish youth, getting an education, family and a job. Nobody knows exactly how many children have been born in Christiania over the years. But it is certain that there are already many second- and third-generation Christianites, so a number of the older residents are now grandparents.

"Christiania er en fed fristad ...
 Det er sådan en der gør en
 rigtig glad.
 Jeg ved ikke hvor længe
 det varer ved ...
 men hvis der kommer en kamp
 så bliver den hed.
 Vi vil kæmpe til sidste blodsdråbe
 og blive ved med at råbe
 "Fjog din tåbe!"
 Og selv om de får os til at flytte
 så er det til ingen nytte ...
 for de vinder ingen
 borgerlig støtte.
 Og hvor skal vi så bo?...
 et hus, hvor der kun er plads til to

Så la' nu vær' ...
 med at komme med en hær.
 Regeringen er blind ...
 for selv om Christiania dør, så vil
 den altid leve i vores sind ...

CA børne-rap

"Christiania is an awesome freetown..."
 It is the kind of thing
 that makes you really happy.
 I don't know
 for how much longer ...
 but if there's a fight
 it will be hard-fought.
 we will fight till the end
 and keep shouting
 "Fjog, you fool!"
 And even if they make us move
 it will be no use ...
 because there will never be support
 for a conservative government
 And where will we live then? ...
 in a house with room only for two.

So please ...
 don't bring your army here.
 The government is blind ...
 for even though Christiania should die
 it will always live in our hearts.

Christiania children's rap

Børnehaven i det lyserøde hus

Som næsten alle aktiviteter på Christiania startede børnehaven og vuggestuen med en lille gruppe – i dette tilfælde forældre – der slog sig sammen for at skiftes til at passe børnene. Ganske langsomt, over årene, voksede projektet så indtil i dag, hvor der er en vuggestue, børnehave, to fritidsordninger og en ungdomsklub. Alle med lønnet personale og finansieret af Christiania selv. Og alle i gang med at tilpasse sig de nye tider, hvor man undersøger mulighederne for at indgå i lovgivningen af Christiania. Det har vist sig at være meget svært at overføre den frie, vildtvoksende kultur på Christiania, som alle gerne vil bevare og vedligeholde, til resten af samfundets regler og paragraffer.

The Kindergarten in the pink house

Like almost all activities in Christiania, the nursery and kindergarten began as a small group – in this case, of parents – who got together to organise rota babysitting. Gradually the project evolved until today, where it includes a nursery, kindergarten, two play clubs and a youth club. All have paid staff and are financed by Christiania funds. They all work to adapt to the changing times, even if Christiania will come to a legal arrangement with the Danish government. It has proven highly difficult to combine the free-spirit culture of Christiania, which residents are very keen to preserve, with the rest of the laws and regulations of outside society.

Overfor: Superhelte og superskurke i kamp. Pigerne har været ude at arbejde med at grave tørv, der skal bruges som underlag på legepladsen.

Denne side: Nu er klokken 12, og der er mad. Det er ikke så sjovt at vaske hænder. De mindste spiser i eventyrrummet, hvor væggene er malet som i en magisk skov,

Opposite: Super heroes and super villains in battle. The girls have been at work digging for peat to use as a base for the playground.

This page: It is noon and lunchtime. Washing hands is not fun. The youngest eat in the fairy tale room, where the walls are painted as a magical forest.

UdafRøret

Idéen til UdafRøret opstod i 1995. Dengang var der ingen ungdoms-klub på staden. Thomas fra Dyssen ville gerne føre de unge på Christiania tættere sammen og samtidig lade dem opleve noget uden for Christiania, væk fra familien. Så man arrangerede en skiferie sammen. På de første ture var der 12-15 børn med. Efter et par år – og et børneboom på Christiania – voksede gruppen, der hvert år tager af sted på skiferie med ca. 50 børn og 7-10 voksne.

Det koster penge, og ud over forældrebetaling er der hvert år et indsamlingsshow, hvor de unge optræder med revy, teater, sang og dans. I årenes løb er alt, lige fra hjemmelavede numre, til Spice Girls- og Michael Jackson-imitationer gået over scenen. Dette år var emnet “The Lion King” med bl.a. Pumba, Simba og Rafiki ...

UdafRøret (“Get Moving”)

The idea for “UdafRøret” came in 1995. Thomas from the Barrow wanted to bring the youth of Christiania closer together, while letting them experience life outside of Christiania, away from their family. A skiing trip was then arranged, and the first trips had about 12-15 children. After a few years – and a baby boom in Christiania – the group increased every year, and now about 50 children and 7-10 adults go skiing every year. The trips cost money, and apart from money paid by the parents the group holds a charity performance to collect funds, showing theatre, music, singing and dancing. Over the years the stage has presented anything from original productions to Spice Girls and Michael Jackson cover acts. The theme for this year’s show was “The Lion King”, with Pumba, Simba and Rafiki...

Overfor: Der kræves en del tålmodighed i ventetiden mellem prøverne, indtil det bliver ens egen tur.

Til højre: Barika og Singha, der til daglig arbejder i Rosinhuset – et af Christianias fritidshjem – står for opsætning og arrangement af teaterstykket.

Opposite: Patience is required for the periods of waiting between rehearsals before it is time for one's own act.

Right: Barika and Singha, who normally work in the Raisin House – one of Christiania's play clubs – are the organisers of the theatre production.

På selve aftenen serveres der god mad til rimelige priser for gæsterne. Og overskuddet går til skituren.
Overfor ø.: Der er hektisk aktivitet bag scenen i minutterne før tæppefald.
Overfor n.: Stykket er færdigt. Det har været en succes, og publikum klapper taktfast. Til lige så stor jubel og lettelse fra børnene på scenen.

On the big night itself guests are served food at reasonable prices. All profits go to the skiing trip.
Opposite, top: In the minutes before showtime the backstage area is bustling with hectic activity.
Opposite, bottom: The show is over. It was a great success, and the audience applaud rhythmically. The joy and relief of the children on stage is just as evident.

Morten

Tømrer, rejsende og socialpædagog, der fandt kærligheden på Cuba

I starten kendte jeg kun Christiania fra de gange, jeg kom for at købe den fede. For omkring 20 år siden lavede jeg så noget tømrerarbejde ved Sunshine Bakery (CA bageri). Men så blev jeg involveret i "Ud af Røret", Christianiabørnenes årligt tilbagevendende skitur, finansieret af forældre, institutioner og diverse støttefester. Sammenholdet og stemningen på disse ture er fantastisk. Og gennem dette opstod ønsket om at bo på Christiania. Jeg arbejder en del i "LOGIK og CO". Det er et byggefirma, der er kollektivt ledet, men som har en stram daglig styring, og som prøver at tænke i bæredygtige nye veje at løse opgaverne på og samtidig bibeholde de gamle håndværkstraditioner.

Morten

Carpenter, traveller and social worker, who found love in Cuba

At first I only knew Christiania from when I used to come and buy joints here. About 20 years ago I did some carpentry work at the Sunshine Bakery (Christiania's bakery). But then I became involved with "Ud af Røret", the annual skiing trip for Christiania's children, which is funded by parents, play clubs and various charity events. The atmosphere and sense of community on these trips are simply amazing. Then I realised I would like to live in Christiania. I work quite a bit for "Logic & Co.". It is a construction business with collective management, but it is carefully organised and tries to think of sustainable solutions, while keeping alive the old craftsman traditions.

Overfor øverst: "Når jeg har et tømrerjob på Christiania, starter og slutter arbejdsdagen på Woodstock med henholdsvis morgenmad og fyraftensbajer."

Opposite, top: "When I have a carpentry job in Christiania, the day begins and ends at the Woodstock with respectively breakfast and an after-work beer."

En stor del af mit liv har været at arbejde, men når det så er sagt, så har jeg altid brugt alle mine penge på at rejse. Mit trip, det har været at rejse. Jeg har aldrig brugt penge på smarte dyre biler, store dyre lejligheder eller gået i mærketøj.

Og en af disse rejser førte mig til Cuba. Det er aldrig godt at starte i hovedstaden i et land første gang, man er der, så jeg tog til Cien Fuegos, hvor der var et bryllup mellem en dansker og en cubaner, og dér mødte jeg Theresa første gang. Hun hjalp mig med en fuld dørmænd, som ikke troede, jeg var inviteret til brylluppet. Theresa og jeg snakkede lidt, men pludselig skulle hun hjem. Hun havde jo Dianelli, der var 2 år dengang, men jeg var blevet lidt varm på hende og stjal mig til et lille kys, før hun tog af sted, og fik aftalt en date ved en isbod dagen efter. Og dagen efter var vi sammen ved isboden i halvanden time, men så skulle hun hjem igen. Sådan gik det i tre dage i træk, og det var halvanden time hver gang. Den fjerde dag gik den ikke mere, så skulle vi hjem til Theresas mama. Det var lidt stift og formelt, jeg kunne jo ikke en skid spansk. Lige indtil jeg gik ned i dollarshoppen og købte en sixpack øl. Mama og jeg drak tre hver og skraldgrinede derefter sammen, hun slog sig på maven med hånden og syntes, at jeg var en herlig fætter. Derefter gik Theresa og jeg ofte i byen. Tre uger efter skulle jeg hjem til Danmark igen. Jeg vidste ikke rigtigt, om det bare var en sommerforelskelse. Men jeg tænkte jo hele tiden på hende – det havde været rasende hyggeligt. Så to måneder senere – efter jeg havde arbejdet som en besat og lagt en stor klat penge til side – tog jeg til Cuba igen og blev dernede i seks måneder denne gang.

Det var der, vi fandt ud af, at vi ville hinanden. Egentlig var den første tanke, at vi skulle blive på Cuba. Men det var for svært at få det til at hænge sammen. Som læge med egen klinik og 12 års erfaring som speciallæge tjente Theresa 21 dollars om måneden. Jeg undersøgte mine muligheder som tømrer dernede, og min løn ville være ca. 10 dollars om måneden. Så vi blev enige om at rykke familien til Danmark.

Work has been a big part of my life, but that said, I always spent my money travelling. I always really got off on travelling. I never spent money on fancy clothes, big cars or houses.

One of the travels took me to Cuba. I think it's bad to start in the capital of a country the first time you visit it, so I went to Cien Fuegos, for a wedding between a Dane and a Cuban, and that is where I met Therese for the first time. She helped me take care of a drunken bouncer, who didn't believe I had been invited to the wedding. I talked a bit with Therese, but she suddenly had to leave. She had Dianelli, who was 2 years old then, but I already had a crush on her, and I stole a little kiss before she left, and managed to arrange a date by the ice cream shop the following day. We met and spent an hour and a half at the ice cream shop, but then she had to leave again. This happened three days in a row, and we met for an hour and a half every time. On the fourth day, however, we went to visit Therese's Mama. The meeting was pretty stiff and formal, and I didn't speak a bit of Spanish. Until I went to the dollar shop and got a six-pack of beer. Mama and I had three each and after that we had a great laugh together, she slapped her belly and thought I was one hell of a guy. Therese and I went out after that. Three weeks later I had to return to Denmark, and I didn't really know if it was just a summer love. But I kept thinking about her – we had had such a fantastic time together. So two months later – during which I had been working like a demon to save up for the trip – I went back to Cuba, and stayed there for 6 months.

That was when we realised that we wanted to be together. I think the first thought was to stay in Cuba. But it was just too hard to make that work. As a doctor with her own practice and 12 years of experience as a specialist, Therese still earned only 12 dollars a month. I looked into my options to work as a carpenter in Cuba, and found that I could make 10 dollars a month. So we agreed to move the family to Denmark.

The feat in Cuba, if you are a doctor and want to leave the country, is to

Det, det handler om på Cuba, hvis du er uddannet læge og gerne vil forlade landet, er at få tilladelse fra sundhedsministeren til at holde op med at fungere som læge. Og først derefter kan man rejse ud af landet. Det tog 4 1/2 års papirarbejde at få denne tilladelse. Og fordi Theresa søgte om udrejsetilladelse, blev hendes lægepraksis taget fra hende, og hun fik en masse dårlige vikarjobs og skulle arbejde på alle højtider og andre dårlige tidspunkter. For da hun alligevel ville forlade landet, blev hun nedprioriteret af myndighederne. Så der var mange prøvelser og skuffelser undervejs. Men nu har hun en god aftale, så hun kan rejse ud og ind af Cuba, som hun har lyst.

Den dag, vi endelig kunne rejse til Danmark, var så tilfældigvis på min fødselsdag, en dejlig gave. Så flyttede vi ind i min ungkarlehybel på 25 kvadratmeter på Christiania. Theresa fik mindst ti blomsterbuketter af naboer og venner ved ankomsten. Og Dianelli, der var meget træt om aftenen, blev vækket næste morgen af tre tøser fra området, der stod og bankede på døren og spurgte, om hun var hjemme. Så det var fantastisk. Dianelli lærte lynhurtigt dansk og var allerede integreret efter tre måneder. For Theresa tog det længere tid. At lære sproget gik fint. Hun gik i skole i baptistkirken på Nicolaj Plads, de giver gratis danskundervisning, også selvom man ikke har opholdstilladelse endnu. Men det har været svært at fremskaffe alle eksamensbeviser og andre papirer fra Cuba for at kunne dokumentere Theresas uddannelse og erfaring. Så i starten arbejdede hun som hjemmehjælper på "Herfra og Videre", Christianias socialkontor. I dag mangler hun kun et par kurser for at være fuldt opdateret til danske forhold, og hun arbejder allerede som læge. Vi har også fået en noget større bolig på Staden nu, som jeg går og renoverer på.

Og vigtigst af alt er der Dianelli, vores datter, som det hele jo i virkeligheden drejer sig om. Hun er en lille guldklump, og det er helt fantastisk at følge hende vokse op her. Hun har lige fået halvpert i en hest og er altid nede i hestestalden.

Vi besøger dog stadig Cuba, vi respekterer Fidel Castro og meget af det, der er opnået i Cuba med hensyn til skoler og hospitaler. Og selvom det var svært at få lov til at rejse ud, kan vi, set i det store perspektiv, godt forstå problemet i, at højtuddannede flytter fra u-lande og til i-lande.

get permission from the Minister of Health to stop practising medicine. Only then are you allowed to leave. It took us 4½ years of paperwork to get this permission. And since Therese had applied for an exit permit, her practice as a doctor was terminated, and all she had to rely on was a string of poor substitute positions, with working hours during all the holidays and other unattractive shifts. The official stance seemed to be that since she had decided to leave the place, she was now their lowest priority. So we had to go through plenty of these trials and disappointments at first. But now she has a good arrangement with them, where she can enter and leave Cuba when she wants.

The day we could finally leave for Denmark happened to be my birthday as well, it was the best present ever! We moved into my bachelor's pad of 25 m2 in Christiania. Therese received at least 10 bunches of flowers from friends and neighbours at our arrival. And Dianelli, who was exhausted in the evening, but was woken up the next morning by three girls from nearby houses who asked if she could come out and play. It was amazing. Dianelli learned Danish in no time at all and was fully integrated after only three months. It took longer for Therese. Learning the language was easy. She went to classes at the Baptist church on Nikolaj Square – they give free Danish lessons to people, even before they have a residence permit. But we had a hard time procuring exam certificates and other documents from Cuba to prove Therese's education and work experience. So in the beginning she worked in home care for Christiania's social support service. Today she still has a couple of courses to take before she is fully updated to Danish standards, but she already works as a doctor. We have also moved to a bigger flat in the Freetown, which I am doing up. And, most importantly, there is Dianelli, our daughter, who really is the centre of our lives. She is a real angel, and it is amazing watching her grow up here. She has just got a share in one of the horses, so she is always in the stables.

We still visit Cuba, and we respect Fidel Castro and much of what they have attained in Cuba in terms of schools and hospitals. And although it is a nuisance that it is so hard to get an exit permit, we both understand that it is a great problem when highly educated people move from developing countries to the developed world.

På gennemrejse Les enfants perdus

De bor ude i den yderste underskov på Christiania. Et sted, hvor selv christianitterne sjældent kommer. Denne lille gruppe kalder sig i dagens anledning for "Les Enfant Perdus". De glemte børn eller De fortabte børn. De er en del af et meget løst sammensat netværk af unge fortrinsvis fra Frankrig, Italien og Spanien. De lever af at spille musik på gaden og andet forefaldende arbejde, på deres rejser mellem de forskellige fristeder i Europa. Danmark er koldt om vinteren, så de kommer gerne til Danmark fra maj måned. Og i starten af november – når kulden kommer – rejser de videre til andre fristeder rundt om i Europa .

Les Enfants Perdus

They live on the extreme edge of the bushes on Christiania. A place where even the residents rarely venture. The small group call themselves by the occasional name of "Les Enfants Perdus". The forgotten children, or the lost children. They are a part of a loosely affiliated network of youths, primarily from France, Italy and Spain. They earn their living as street musicians and do other odd jobs on their journey between Europe's different freetowns. Denmark is cold in winter, so they usually arrive here only from May. In mid-November – when the cold sets in – they move on to other freetowns in Europe.

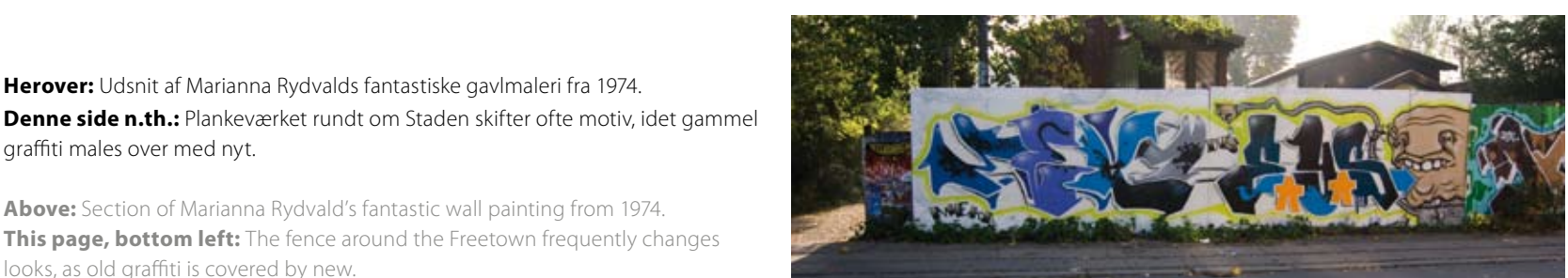
Graffiti på Christiania

Marianna Rydvalds berømte gavlmalerier fra 1970'erne, Laurie Grundts skandinaviske streg, Husk mit navns stiliserede graffiti, Theisone og mange andre kunstnere har alle bidraget til den stadig skiftende udstilling på vægge og især plankeværket rundt om Staden. Et organisk kæmpelærred, hvor alle med en pensel, maling og sprøjtedåse kan folde sig ud og berige os med farver og motiver.

Graffiti in Christiania

Marianna Rydvald's famous wall paintings from the 1970s, Laurie Grundt's Scandinavian lines, Husk mit navn's ("Remember my name") stylised graffiti, Theisone, and many other artists have contributed to the exhibitions on walls and fences around the Freetown. It is a living giant canvas where everyone with a brush, paint and spray can unleash their creativity in colourful motifs.

Herover: Udsnit af Marianna Rydvalds fantastiske gavlmaleri fra 1974.
Denne side n.th.: Plankeværket rundt om Staden skifter ofte motiv, idet gammel graffiti males over med nyt.

Above: Section of Marianna Rydvald's fantastic wall painting from 1974.
This page, bottom left: The fence around the Freetown frequently changes looks, as old graffiti is covered by new.

Overfor ø.tv.: Laurie Grundt.

Overfor ø.th.: Husk mit navns toiletbillede til det offentlige toilet i Fabriksområdet.

Opposite, top left: Laurie Grundt.

Opposite, top right: "Husk mit navn"'s toilet picture by the public toilet in Factory Quarter.

I adore you

I know a place where I can come round
touch the ground and let my hair down
I adore you
simple as that I adore you
Nowhere else such a special bouquet
makes me alert in every way
I adore you, it's been like that since I first saw you
I was lucky that I ran into
the atmosphere and the air that surrounds you

Open doors for an open mind
You're just there and it is easy to find
and adore you
knowing you is to want more of you
I was lucky that I ran into
the atmosphere and the air that surrounds you

This is the place where I just give in
and let happen whatever begins
I'll explore you
there was no nothing before you
I was lucky that I ran into
the atmosphere and the air that surrounds you

I adore you, that's what I do
I adore you, I'll explore you that's what I'll do
I'll explore you

